

A 2429a

21
1895/563

Kahwa nali.

175

naljakat jutukest.

III Oc
DCI XXXIX

Tallinnas.

Trükitud G. Pihlaka kuluga.

1895.

Kahwanali.

175

naljakat jutukest.

Helsingfors.

Trükitud G. Pihlaka kulguga.

1895.

1100000000

151

Дозволено Цензурою. — Юрьевъ, 27-го Сентября 1894 г.

1100000000

Печатня Г. Матизена въ Ревелѣ, Никольская, 23.

1. Laetud püüs.

D. Hingenberg Tapalt.

Rats Hiidlast leidnud laetud püüsi. Rumbti pole teadnud, mis riistapuu see on.

Üks annud püüsi teise suhu ja ütelnud: „Mats, puhu sina lödri, ma teen takka tilu-lilu!“

Tõmmanud triklist, püüs paugatanud lahti, haawlid tunginud Matsi kurku, wiinud Matsi tossu.

„Mats, sülitä wälja!“ hüüdnud Hiidlane.

Mis Mats enam sülitab! Mats ei liigutagi ennast!

2. Kaupmehe tüüsfamine.

D. Hingenberg Tapalt.

Hiidlane rääkinud seltsimehele: „Küll mina täna kaupmest tüüsfamin! Mina andsin talle wiis kopikat rohkem kui tarwis oleks olnud anda!“

„See pole weel midagi!“ wastanud teine. „Aga waat, kudas mina tüüsfamin: Müüsin kaupmehele nahku. Mässisin wäikse naha suure fisse ja müüsin ühe naha pähä kaupmehele ära!“

Mõlemad olnud ütlemata rõõmsad, et seda wiisi saanud kaupmest tüüsata.

3. Väike wiga.

J. A. Weltmann Pootsist.

Korra läinud Hiidlane õpetaja juurde.

„Koh, mis head kuulda, armas hing?“ küsinud õpetaja lahkesti.

Hiidlane wasta: „Tulin kat isanda juurde herrad paluma, et õpetaja ristiks mu lapse ära!“

Õpetaja wõtnud mehe paltwet kuulda ja rääkinud asja läbi.

Hiidlane hakanud minema. Ütse wahel pöörunud mees aga ümber ja ütelnud: „Mull oleks herrale weel midagi ära rääkida!“

„Mis siis weel rääkida on?“ küsinud õpetaja.

Hiidlane wasta: „Minu lapsel on üks väike wiga!“

„Mis wiga tall siis on?“ küsinud õpetaja.

„Tall pole „henge“ sees!“ kostnud Hiidlane kurwalt.

4. Jäi õue hoost finni hoidma.

J. A. Weltmann Pootsist.

Korra toonud Hiin Mats lapse õpetaja juurde ristimisele.

Õpetaja küsinud, mis Matsil asja.

„Mis asjaks olla? Tõin lapse herra juurde ristimisele!“ wastanud Mats.

„Kus laps on?“ küsinud õpetaja.

„Küll ta tuleb kat warsti tuppa. Jäi õue hoost finni hoidma!“

„Aga, armas mees, kas laps siis ju nii wana on ja alles ristimata!“ ütelnud õpetaja.

„On juba kätt, kolm rugi lõikust sest saadit mööda, kui pojukene kolme aastaseks sai!“ kostnud Mats rahulikult.

5. Walge wäljas.

Wigalast.

Hiidlane läinud silgu koormaga Tallinna. Jäänud tee peal kõrtsi ööseks. Sidunud oma walge hobuse kõwasti wantri külge finni, annud heinad ette, läinud ise kõrtsituppa magama.

Hiidlasega seltsis olnud ta üks maamees kõrtsis öömajal.

Hõmiku päikese tõusu ajal härganud maamees ülesse. Pannud hobuse wantri ette, olnud walmis edasi sõitma.

Hiidlane ei kuule aga midagi. Magab nagu tott edasi. Maamees ei tahta Hiidlast magama jätta. Hakab Hiidlase õlast finni, raputab, ütleb: „Hiidlane, tõuse ülesse, walge ammu juba wäljas!“

Hiidlane tõstab pea ülesse, waatab, ütleb: „No eks ole hullu! Kes ta nüüd ometi wälja lastis? Sidusin teise eile õhtu raudahelatega kõwasti wantri külge finni!“

6. Hiidlase löömine.

D. Hingenberg Tapalt.

Kaks Hiidlast kisklenud tublisti.

Pärast kisklemist kiidelnud teine: „Mes ta mulle

teha sai! Andis paar korda ainult kerwefilmaga toks! toks! Mina aga andsin talle oma laiabega nahkfinnastega nii mööda pead, et kõrts wasta lömas!"

7. Hea, et tõkati pott pestud sai.

D. Hingenberg Zapalt.

Hiidlane pannud paja tulele. Tahtnud kartuhwleid keeta. Läänud enne aga õue wett tooma.

Seni pannud teine Hiidlane poti tõkatiga paja põhja sooja. Unustanud poti sinna.

Kartuhwlite keetja tulnud weega, pole enam patta waadanud, kalkanud wee patta, pannud kartuhwled sisse ja keetnud.

Sööma hakates pannud mehed imets, et kartuhwlitel „piibu pehja"*) magu juures on.

Pärast, kui asi ilmsiks tulnud, ütelnud Hiidlased: „See on ju üsna hea, et see „tikardi" pott korrats pestud sai!"

8. Puhas nuga.

D. Hingenberg Zapalt.

Hiidlane läinud jõulu laupäewal mõisa proua käest pühadeks saia paluma.

Proual polnud nuga kae pärast. Küsinud Hiidlase käest nuga. Hiidlane annud. Proua lõiganud Hiidlase nuaga.

---

*) Hiidlased piawad piibu põhjas olnud tubakat juus.

Pärast lõikamist küsinud proua: „Kas nuga oli puhas ka?“

„Jah, auulik proua! Üksna puhas oli! Üleeile võtfin teisega toera pinda (nahka) seljast ää!“
vastanud Hiidlane.

Proua annud seda kuuldes terve saia Hiidlasele.

9. Mete toojad taari astjas.

D. Hinzenberg Tapalt.

Hiidlane läinud naesega metsa „tibutoitu“ (marju) korjama. Leidnud erilase pesa.

„Ahah! need on mete toojad!“ arvanud mees.

„Wist küll!“ ütelnud eit.

Mees eite käsima: „Mine koju wana waar, lükka ümber kalja taar! Mesipuud meil ei ole. Paneme mete toojad taari astjasse!“

Eit wiinud taari astja metsa. Hafanud mehega metetoojaid taari astjasse ajama. Võtnud lepa wemblad kätte ja katsumud wäha takka aidata.

Mete toojad asunud aga Hiidlaste kallale. Ei aidanud waestel muud nõuu kui plagama pista.

Jätwadki ilma mete toojatest!

10. Uued orilad.

S. A. Weltmann Pootsist.

Keina kirikus ei olla wanal ajal orilat olnud. Rogubus laulnud kõstri ettelaulmise järel.

Noh hea lugu küll! Wiimaks muretseturd ometi

kirikule oril. Rogubus olnud kena „pilli“ ja ta hääle pärast väga rõõmus.

Näts Reina isakene aga ütelnud: „Sa jah, armsad pojad! Meie armas õpetaja on üsna ime-likuks läinud! Ta toob pilli kirikusse! Ots ta wõinud pilli ometigi Reina kõrtsi wiia! Seal ometi oleks rahwas wõinud püksata tantside!“

11. Kõie püüdmine.

J. A. Weltmann Pootsist.

Korra sõitnud kaks Hiidlast külmal talwel õõse koju poole. Selsõitjal olnud tõrwa tünder ree peal. Tahtnud teist nagu ninapidi wedada.

Wõtnud tõrwa tündri prundi eest ära. Tõrwa jooksnud maha. Jäenud nagu kõis lumise tee peale.

„Mats! Wõta kat kõwe maast ülesse! Kõwe jookseb järgi!“ hüüab eelsõitja.

Mats waatab. Näebki kõwe järgi jookswat. Kargab filmapilk ree pealt maha. Tahab kõit lume pealt piosse wõtta. Aga tee, mis tahad! Ei saa kõit kudagi wiisi kätte!

Selsõitja hüüdma: „Mats! Wõta kat kindad käest ära! Muidu sa käde ei saa!“

Mats wõtab kindad käest ära. Pistab kindad rutuga ja nagu pool kogemata suhu. Hakab paljaste kättega kõit kinni püüdma.

Seni pani eelsõitja tündrile prundi ette. Mats jäi tõrwise suuga vaatama, kuhu kõis ometi nii ruttu ära kadunud.

12. Ära wiia ei saanud!

J. N. Weltmann Pootsift.

Korra läinud tats Hiidlast kewadel suurel maal ööse teed mööda edasi.

Mehed olnud suured tondi kartjad. Kääkinud just tontidest, kui eemalt tanget walju mürinat kuulnud.

„Mats ae! Kas kuuled kat mürinat! See es dige asi enam küll ei ole!“ öhanud üks.

„Jah! Küll kuulen!“ wastanud teine suure hirmuga.

„Mats! Kudas me' delusest ometi lahti saame? Kas sa ostad auu kiituse laulu?“

„Kulla wennas, ei osta! Ostan aga teise laulu!“

Mõlemad langenud nüüd wärisedes maha. Iga üks hakanud oma laulu laulma. Laulnud ja laulnud teised mis hirmus.

Range mürin jõudnud seni ikka ligidamale. Kutsar sõitnud neljahobuse tõllaga meestest mööda.

Hobused kohkunud mehi nähes.

Kutsar tõmmanud piitsaga meestele tubli jähwaka mööda pead.

Kui kutsar mööda jõudnud, hüüdnud teine Hiidlane rõõmuga: „Tu meie laul ikka aitas! Piitsaga sai meid küll hõõritada, aga ära wiia ometi ei saanud!“

13. Pammaš kõige nahaga kõhtu.

D. Hingenberg Zapalt.

Hiidlased olivad mõisas „raatvi“ lõikamas. Palusivad „rouwa“ (proua) käest pühits lammast. Proua lubas lamba talle.

Hiidlane ütles: „Oh auulit proua, kudas me võime tallekest tappa! Talleke ei jaksa suurt tapmise valu ära kannatada!“

Proua naeris. Lubas meestele wana lamba, kästis aga naha tagasi tuua.

Hiidlane uuesti ütles: „Mede pool lambal pinda ei võetagi, waid süüakse liha kõige pinnaga!“

Ei aidanud, proua pidi nahagi Hiidlastele lubama.

14. Kinni siotud hing.

Korra sõitnud Hiidlane talwel üle wäina. Rodu lähedal langenud hobune karrsummi jää lõhesse. Küll katsunud mees hoost august walja tõmmata, aga ei saa.

Viimaks tulnud mehele hea nõuu meelde. Sidunud nõõriga hobuse kõri kinni, et „heng“ walja ei läheks. Ise läinud saarele talust abi tooma.

Talusse sisse astudes teretanud mees. Kui pere rahwas meest mitu korda käskinud istuda, wastanud mees: „Eks saa!“ Võtnud siis istet, pannud piibu tobi suhu ja rääkinud siis üht ja teist.

Söögi ajal palunud pererahtvas meest söömagi. Mees läinud rõõmsa meelega sööma.

„Kas sull siis midagi asja ka oli?“ küsinud wiimaks talu isa.

„Oli itka natuke tah!“ kostnud mees kõrwa- tagust sügades.

„Ei tea, mis siis ka asjaks oli?“ küsinud talu isa uuesti.

„Hobune kuri loom kufus wäina jää lõhesse fisse! Tulin siit talu rahwast appi paluma!“ wastanud Hiidlane.

„Miks sa siis seda ennemalt ei rääkinud?“ küsinud kõi talurahwas kohkudes.

„Pole tall wiga midagi! Sidusin kõiega kõri finni, et heng wälja ei läheks!“ waigistanud külaline.

Mindud kobe wäinale hoost waatama. Mis sa enam waatad: hobuse tipud juba ammu püsti.

Hiidlane kiruma: „Oh sa pala fikt! Oh sa wiimne peme! Näh, kus ma wa lollpea olen. Unustasin takka kinni sidumata! Seal on hing wälja läinud!“

15. Pühade toit.

D. Singsenberg Zapatt.

Raks Hiidlast rääkinud söökidest.

„Tangu pudru ja piim on minu suus kui liitw, aga jahupudru ja wesi on minu suus kui mesi!“ kiitnud esimene.

Teine ütelnud: „Kui minul rukki lewa (leiba),

filgu laga (=fooltwett) ja selget raawi wett on, siis sõõn, nii et wats lammutab!"

16. Range õlut.

J. A. Weltmann Pootsift.

Korra pruulinud Hiidlane pojaga Matsiga pulmabeks õlut. Wõtnud mati keha täie linnasid ja tahtnud sest wiis waati „wirrwommi“, kuus waati „karrwommi“ ja seitse waati „firrpilli“ walmistada. Õlle wirre olnud walmis, mehed rüübanud ja maitšenud.

„Siig kange!“ hüüdnud wana Hiidlane suud matsutades poja wasta. „Mats, uha wett!“

Mats pannud wett juurde. Siis maitstud jälle.

„Siig kange! Mats, uha wett!“ käskinud wanamees uuesti.

Kui õlut ammu juba selge wefi olnud, maitšenud wana Hiidlane jälle. Leidnud siis õlle paraja kange olewat. Pannud „wirrwommi“, „karrwommi“ ja „firrpilli“ waatidesse.

Pulmad jõudnud kätte.

Mõisa walitseja wõi „esand“ olnud ka pulma kutsutud. Temale antud kõige esmalt õlut mekkida.

„Mõisa esand“ maitsnud. Urwanud, et Hiidlane teda weega tahab narrida. Annud wanale Hiidlasele käega mööda kõrwu.

Hiiu isa karjuma: „Ni, ai, ai! Kas ma ikka ei ütelnud: Mats, uha wett! kas näe nüüd! kange õlut on mõisa esanda üsna hulluks teinud!“

Hüppa wede!

J. N. Weltmann Pootsift.

Korra leidnud Hiidlane metsast waablase pesa. Pool joostes läinud mees kogu kuulutama, et „mete toojate“ pesa leidnud. Väinud naesega selt-sis mesilindusid ära tooma. Linnud olnud kõrges õõnsas puus; ei saanud naljalt kätte.

Hiidlane meelitama: „Tulge alla! Tulge alla, Jumala linnukesed!“

Linnud ei pannud aga meelitust tähelegi. Jäe-nud kõi oma paigale.

Kui meelitamised midagi ei aidanud, hakanud Hiidlane Mats puu pihta koputama. Selle peale tulnud mesilindusid mis hirmus Matsi rõõmuks puust wälja, lendanud aga kobe Matsi kallale ja pistnud teda mõne hea korra.

Matsikene palub, meelitab mete toojaid iga moodi, paitab käegagi wahel jekka, aga wõi ep need sest hooliwad! Ikka rohkemini torawat Matsi.

Wiimaks lõpeb Matsi kannatus otsa. Mats pistab jõe poole jooksu. Mete toojad „wa delu-sed“ aga Matsi järel.

„Mats ae! Mats ae! Hüppa wede! Hüppa wede!“ hüüab naene järele.

Karrsummdi! kargab Mats jälle.

Naese abiga pääsis Mats wiimaks jdest wälja. Hakanud siis õige südame põhjast wana deluse tärbsid siunama.

Shtu oli seni kätte jõudnud. Mats hakanud naesega koju poole minema.

Üle silla minnes roomanud neile sõnniku sitikas wasta.

„Dot, oot sa sartwiline! Küll ma sind tunnen!“ kiljatanud Mats loomakest nähes. „Bäewal kannad sa kollawatti, nüüd siniwatti!“

Mats hüpanud täis hirmu sitikast nähes uuesti wette.

18. Hiidlase sõber.

D. Hingenberg Tapalt.

Hiidlane kiitis kangesti oma sõpra.

Küsi mehelt, misjugune ta sõber olla.

Hiidlane wasta: „Mu sõber on pikk, peenlane lühelane, jäme mees! Tall on süsimust pea ja lumitwalged juuksed ja pikk putkjas habe. Salad on tall maast saadik, pea mütsist saadik!“

19. Kudas hundile häbi tehti!

S. Neublau Sootmalt (Ambla l.).

Hiidlase lamba karja läinud hunt ja murdnud mitu lammast ära.

Hiidlased püüdnud hundi kinni. Hakanud nõuu pidama, mis hundiga teha.

Üks õpetama: „Teeme hundile suure häbi rahwa ees!“

Teised wasta: „Teeme!“

Pühapäew wiinud mehed hundi kiriku juurde.

Üks hoidnud kõrvust kinni, teine teinud häbi. Ütel-
nud ise: „Kudas inimesele mehib, mehib ta metsa
loomale!”

20. Kus kuningas jõulus magab?

G. Tikerpuu Pühalepaft.

„Si tea, kus kuningas jõulu laupäeva ööse
piaks magama?” küsis Reina mees teise käest.

„Ma eide jõdge, wõi seda saap täegi: etš ikka
kabe kasuka wahel!” wastas teine Reina mees.

„Si tae, mis ta piaks sööma?” küsis esimene.

„Kina fula raswa!” wastas teine.

21. Suur maa, suured asjad.

G. Tikerpuu Pühalepaft.

„Suur maa, suured asjad!” kiitis Hiidlane
suurele maale jõudes. „Kui kodunt wälja tulin,
paistis kuu nagu sirp aia teiwas. Aga waada
jii: just kut tõrre põhi taewa küljes!”

22. Itsis juuga mees.

G. Tikerpuu Pühalepaft.

Reina mees sõitis linnast koju poole. Pilga-
tes hüüdis aga poepoiss ukse wahelt: „Näe, kus
üts itsis juuga mees on!”

Reina mees ei mõistnud nii järsku midagi
wastata. Sõitis edasi kuni Hartu mäele. Hartu
mäel tuliwad talle naabri mehed wasta. Neise
kaebas mees oma äpardust.

„Mis sa talle selle peale kostsid!“ küsivad teised.

„Maap muiſtnud nii äkisti mitte musta ega walget lausuda, sest wa oo kõs ei annud jeks aega, waid trööpis edasi!“

„Kas fool happe ei ole!“ ütlesiwad teised Reina mehed. „Sa oleksid niigi palju pidanud ütleva: Sa oled ise üks itſis juuga mees! Pööra ruttu ümber, mine, ütle talle nii!“

Reina mees ſibus hobuse puu külge finni ja wantſis ise linna poole tagasi. Restöö oli jo käes, kui mees linna wärawa taħa jõudis. Et aga wäraw finni oli, karjus ta läbi wärawa: „Sa oled ise üks itſis juuga mees!“

Hobuse juurde jõudes nägi mees eemalt, et märal warſad olnud. Karjus nüüd rõdmu pärast: „Uu eide sõge, õnn tuleb uksest ja aknast ſisse: Mui wa mära teind seitſe kollast!“

23. Hiiu keelemurre.

J. Etemann Tapalt.

Üks Hiidlane ütelnud herrale: „Kui herra linna läheb, ſiis too mulle ſealt ka tubakat!“

Herra kurjustama: „Kudas sa tohid mulle „ſina“ ütelda!“

Hiidlane wasta: „Anna andeks, kulla herra! Mis sa teed selle Hiiu keelemurdega: ei saa kõiki sõnu hästi wälja ütelda!“

24. Wana deluse film.

G. Tikerpuu Pühalepast.

Reina mees leidnud uuri. Uur läikinud päewa läes kangesti. Mees pole teadnud, mis see on. Näidanud teisele Reina mehele. See tundud niisama wäha uuri.

Pannud kõrwa äärde, kuulanud. Uur tiksunud.

Mees ütlemas: „Kuule, ei see dige asi wõi olla! Ei see ole muud kui wana deluse film! Wana delus on oma filma ära kaotanud!“

Wisanud uuri plarts maha.

Mõlemad mehed wõtnud wemblad kätte, hakanud uurile pihta andma. Pelsnud uuri pihuks ja põrmuks.

Teine kuulanud siis weel, kas uur tiksus. „Suba sai küll! Wait on!“ kiidelnud mees siis rõdmuga.

Teine wastas: „Mehed me oleme! Meie läbi on wana delus nüüd ühe filmaga jäenud!“

Ülemaa mehed merel.

G. Tikerpuu Pühalepast.

Hiiu mees lükkas paadi wette. Seda nägiwad kaks ülemaa meest. Palusiwad endid merele kaasa wõtta.

Hiidlane aga waatas taewa poole ja ütles, et täna tuult tõuseb. Subas mehi ometi kaasa wõtta, kui mehed merd ei kardad.

„Mina küll merd ei karda!“ ütles esimene maamees. „Kui ma korra enne merel käisin, olivad laened nagu härja jutad ja mul ei olnud wiga midagi!“

„Noh, see polnud weel midagi!“ ütelnud teine. „Kui ma ütstord järwe peal käisin, olivad laened seal nagu heina kaared. Mull polnud siiski wiga midagi!“

Läksiwad merele. Tuul tõusis.

Kohe hoidis teine pötku teisest paadi parrast tinni ja oksendasiwad mõlemad. Hiidlane naeris aga kas tõht katki.

26. Siuu tütid.

J. Bloompuu Kuusalust.

Raks Hiidlast läinud jahile. Leidnud jõe äärest parwe parta. Hakanud ligimale piiluma. Ühel olnud püss, teisel ei. Püssita mees õpetanud püssimeest: „Ara sa sõrme kobe riklisse pane, pärast paugub enne aega!“

Saanud juba õige ligi, et oleks lasta sündinud.

„Tõmma nüüd riklist!“ õpetanud teine.

Bardid kuulnud hüüdu, walmistanud minekule. Pautu aga ei ilmunud.

„Tõmma riklist! Tõmma riklist!“ karjub püssita mees.

Bardid lendawad kus jeda ja teist.

„Miks sa ei tõmmanud?“ tapleb püssita mees,

„Ma tõmmasin küll, aga ei läinud lahti!“
vastanud esimene.

„Hakanud twiga otsima, miks püüs lahti ei
läinud.“

Korraga hüüab püüsita mees: „Sull paganal
põlnki sõrm riklis, oli hoopis rihma taga!“

27. Sulle tuli wõeras!

G. Likerpuu Pühalepaft.

Korra lõdune ajal sirutanud Hiidlased kitwi silla
ääres selga. Herra tulnud sinna ja küsinud:
„Kuule mees, kas nägid kaht preilit siit mööda
minewat?“

„Mua tõe!“ kostis Hiidlane. „Rats litsakat
läkšiwad siit mööda! „Mua tõe, kenne omad nad
oliwad, sinu wõi!“

Bahandades küsis herra: „Kas siin teist meest
ei ole, kes paremini ostaks rääkida?“

Hiidlane hüüdma: „Mats! Mats! Tule eige
siia, soole tulle üks wõoras!“

„Laku eige raswa sa ja su wõoras ka!“ was-
tas Mats teist külge pöördes.

28. Ubade ärajoomine.

Wigalaft.

Keina mees tulnud silgu koormaga suurele
maale. Teinud talus kasulikku kaupa, saanud
kauba peale toobi kohwi.

Mees joonud ja tiitnud mõnusat märjusest.

Kui kõht täis saanud, küsinud Keina mees pererahwa käest: „Mis asjast niisugust märjulest tehakse? Ma tahaksin kogu oma eite enesele ka niisugust jooki lasta teeta!“

„Ubadest!“ vastanud pererahvas.

„Näeh imet!“ vastanud Keina mees. „On aga meie eided lollid. Nad keedavad uad ära ja annavad meile terweid ube süüa ja piakstivad ometi meile jooki tegeta. Kui ma Keinasse tagasi lähen, tahan selle eest hoolt kanda, et Keinas enam ühtki uba ära ei sööda. Kõik Keina uad piatvad kõtwiks ära joodama!“

29. Kawal Hiidlane.

D. Bruhl Metsikust.

Hiidlane kaetwanud sutwe otja suurel maal raawi. Sügise antud Hiidlasele pool toopi wiina peale kauba.

Kui palk käes, mõtelnud Hiidlane, kudas talwe kõige odavamalt süüa saab.

Nõuu warsti peetud. Oftnud suurelt maalt hulga herneid. Kodu keetnud korraga nädalise herne jao walmis. Söönud iga päew herne jao ära.

Laupäew ei ole herved enam tahtnud maitseada.

Hiidlasel jälle nõuu peetud.

Teinud kasti lahti, kus sügise kingitud wiina pudel sees olnud. Ütelnud siis iseenele: „Waata,

Wesihiidlane, kui sa need herned ära sööd, saad lonksu wiina!"

Hakanud siis herneid sööma. Kui herned otsa saanud, lõõnud äkisti lasti kinni ja ütelnud: „Betta said, ei anna sulle wiina!"

Jäenudgi ilma wiinata.

30. Kallis toit.

J. Wahe Kassaarest.

Korra läinud Reina mees naesega Kassaare kabelisse mööda nõrka jääb. Teel kufunud naene meresse.

Mees kaapinud sell filmapilgul parajalt piibu põhja wälja.

Naene hakanud appi hüüdma. Mees pannud jala naese seeliku hanna peale ja ütelnud: „Mesa nüüd lougab! Lase ma pane piibu põhja mokka! Ega ma kallist toitu sinu pärast haka raistama!"

Sai oma asja ära toimetanud, siis alles wõtnud naese mereft wälja.

31. Siia kala ja peen leib.

G. Tikerpuu Pühalepast.

„Si tõe, müsune toidus on kiige param süia!“
küsis üks Reina mees teise käest.

„Eks ilka süia kala ja peen leib!"

„Oled sa siis seda söönud, et täed?"

„Uu eide söge, olen ma seda ise söönd — mu

wenna poeg oli Talinas näin' läbi poe atne, kui poepoiss oli sünnin!"

32. Ei ole meeste asi!

J. Holts Nõwalt.

Korra sõitnud Hiidlased üle wäina. Wana Torupilli Toomas olnud ka nende seltsis. Teel olnud jää sees suur, lai pragu.

Toomas mänginud torupilli. Saanud sest praost üle, hakanud waatama: ei Torupilli Toomasist enam kusagilgi. Läänud kõik rahuga koju. Ei ole sest kellegile wälja teinud, et Torupilli Toomas kadunud.

Rahe, kolme nädali pärast tulnud Toomas naene teiste juurde järele kuulama, kuhu Toomas saanud.

Mehed wasta: „Oh see wäike asi ei ole koguni meeste asi! See on naeste asi! Toomas kukus merde! Torupilli ääl uugas aga kolm päewa meie kõrwus!“

33. Wana õeluse eest putkamas.

L. Lepp-Wiikmann Haljala kih.

Korra lõiganud trobitond Saarlasti mõisas kraawi. Sõje maganud mehed mõisa talli põnnigul. Mehed suitsetanud nii langet tubakat, et juba hobused tallis hakanud turtsuma. Kutsar meestega päris kimpus. Hakanud nõuu pidama, kudas neist lahti saaks.

Rutsar kelm läinud ööse mehi hirmutama. Wõtnud kõbja tüki, süüdanud põlema, mäsfinud tafud ümber ja pistnud suhu. Läänud redelit mööda ülesse ja puhunud tasa kõbja tüki peale, nii et sädemed suust wälja karanud.

Üks mees olnud weel ülewel. Hafanud kõhe hõikama: „Mats ae! Mats ae! Tõuse üles! Wana õelus tihtub ligimale!”

Mats kõhe laulu hürgama. Si õelus pane laulu tähelegi. Tifub ikka ligimale.

Mats weel waljemini hürgama. Si aita.

Mats karjuma: „Es aita! Teeme putked!”

Terwe meeste kari hüppab laudilt maha. Kõif putkawad tuhat nelja metsa poole. Si julge enam keegi tagasi tulla.

Teisel kewadel kurtnud mehed mullust lugu Rakweres. Ütelnud ise: „Pidi olema selge soo ja sau kraawi lõigata, aga oli selge ruus ja rahk. Me ei saanud tööst leiba rahagi. Pealegi tikkus wana õelus meie kallale. Pidime katsuma, kuidas jalad Kuresaare linna wiisime, kopikast polnud juttugi!”

34. Saarlaste leid.

D. Saabas Halistest.

Rui me sealt üle Wirtsu wäina tulime suurele maale raawi lamutama, oli meid umbes kuus meest. Me leidfime siis ühe pisikese loomakese maast. Noh pagan, tea, mis ta oli: kas haudumata hundi

muna wõi suur nuumhärja moff. Me wõtsime kõik kuus meest suured poomid kätte ja tahtsime teda õpetada. Meite mehed on ikka mehed, ega need ei jäta. Arwasime: lasj olla peale, ehk saame eluka eest leidu. Noh pagan, kui wallatwanem seda nägi, mis me tegime, pani ta meile kuus meest juurde ja saatis sillakohtu peale. Ma arwasin: noh pagan, ega meie mehed ei jäta, need on ikka mehed; nüüd nad saawad sealt sillakohtu pealt leidu. Kui me sillakohtu peale läksime, tuliwad köhe punase äärega mütsi mehed ja piirasiwad meid ümber. Mina kui ninamees astusin ette ja küsisin: „Noh auulik sillakohtu sajs, pailu siis leidu suab kua selle pisikese looma eest, kelle me Wirtsu wäina äärest leidsume?“

Sajs ütles: „Dodate nadufe. Tulge wälja hoowi peale, saate oma leiu kätte!“

Mull tahtis süda rõõmu pärast suust wälja hüpata. Ütlefin teistele: Noh pagan, kas ma ei ütelnud, ärge tapke teda ää, tea, mis leidu me ta eest saame weel. Meite mehed on ikka mehed, ega nad ei jäta. Saime natufese oodanud, tuli üks punase mütsi mees sisse ja ütles: „Tulge wälja hoowi peale!“

Meite mehed katsusiwad ikka, kes ennem saab, üks teise wõidu ruttu hoowi peale. Kartsiwad, et heast leiust ilma jäewad. Aga mis sündis! Meile üteldi: „Miks te waewasite ilma aegu seda head loomakest! Teile saab igale ühele 60 antud selle eest, et siili waewasite!“

Ma olin esimene, kes oma kätte sai. Mull polnud enam aega teisi oodata. Ratsufin, et putkama sain. Waatafin korra weel wärawa pealt tagasi, kudas teisi plahmiti! Ütlesin weel korra: „Neh pagan, kes seba tees, mis ta oli. Uga meite mehed on mehed; ega nad ei jäta enne kui istumine kiputab!”

35. Saarlaste korstna kinnihoidmine.

D. Pruhl Metsfikust.

Saarlased teinud korstna walmis. Korsten pidanud aga ümber kukkuma. Siotud lõis korstna otsa kinni. Teine mees jäenud kõiega korstent kinni hoidma, teine aga läinud mõisa korstna eest raha saama.

Kui rahasaaja mõisast tagasi tulnud, hüüdnud korstna kinnihoidja eemalt: „Kas said raha läde?”

„Sain!” wastas teine. „Wõta nüüd kott ja katsume, et minema saame!”

36. Saarlaste suitsu nägemine.

D. Pruhl Metsfikust.

Kolm Saarlast läinud teed mööda edasi. Metsa tatta paistnud neile suur suits wasta. Naised kütistanud seal taime maad.

„Mis suits see on?” küsinud esimene.

„Mõni mõis põleb!” arwanud teine.

"Siis ütseb meie nisu! Meie mehed saavad tööd!" ütelnud kolmas.

37. Mühulase õnn.

D. Saabas Halistest.

"Umber ning neh, lätsin lord Pööratvere mõisa päewa tööle, kui üle Wirtsu wäina suurele maale sain.

Seal juhtus see õnnetus, et mõisa rehi läks põlema. Küll nad katsusid kustutada, aga ei saanud sealt midagi päästa. Mina ometi sain rebe ahju üle jätta.

Herra kinkis mulle selle eest rubla. Eks ole asi kua, et ahju sain üle jätta. Mõni ahi maksab ju umber seetse rupla!"

38. Rihnlane hundiga kimpus.

D. Schanz Pootsist.

Rihnlane käinud korra maisel maal asju talitamas. Ostinud siit waka herneid jõuluks halli raswaga teeta.

Maisel maal räägitud palju huntidest. Rihnlane ei olnud aga niisugust looma weel elu seeski näinud.

Õhtul ree peal istudes ja Rihnu tagasi sõites tulnud mehel hundi jutud meelde. Hundi jutud ajanud mehel ihu wärisema. Waatab hobuse peale näeb äkisti: must asi hobuse kõrwal.

Waeh! see on hunt! mõtleb Rihnlane. Tõm-

mab kohe herne koti suu lahti ja hakkab hundile herneid piotäie kaupa pihta wiskama. Aga ei hunt hooli: jookseb hobusega ühte sammude edasi.

Herne wakk saab otsa, aga hunt ei järele maha.

Rihnlane lumega hunti loopima. Aga wõdi ep hunt lumestki hoolib. Sammub hobuse kõrwal edasi. Hobune hakkab kangemat wiskamist kartma, pistab kangesti jooksuma. Hunt kõrwas niisama.

Rihnlane kardab, et hunt hoost tahab ära süüa. Annab hobusele pihta pläuh ja pläuh! et täest pääseda. Usjata kõik: hunt ei järele sam- mugi maha!

Wiimaks jõuab Rihnlane suure kihutamise peale koju. Kargab reelt maha, jookseb tuppa, karjub ise: „Wae! mia olga peasen!“

Teised küsima: „Mis wiga? Mis wiga?“

Rihnlane ei wõdi esiti hirmu pärast sõnagi was- tata. Alles tüki aja pärast ütleb: „Hund olga õues!“

Teised lohkutwad ära, jooksewad nuiadega õue hunti tapma.

Ei hunti kusagil. Õues hobune ja hobuse kõr- was wari. Warju oli Jõnn hundiks pidanud.

Jõnnil häbi filmad täis. Läks igakorra õue, kui keegi hundist rääkis.

39. Rihnlase hunt.

J. A. Weltmann Pootsist.

Rihnlane läinud metsast puid tooma. Puid toorma peale ladudes näeb Jõnn korraga: eemalt

tuleb halli watiline elukas saba liputades puu koorma poole.

Rihnlane arwama: Ei see muud wõdi olla ku üle mere Rihnu tulnud kriimsilma isand! Mis nüüd heaks nõuiks? Ei muud kui punuma.

Jõnn annab jalgadele tuld. Jäegu hobune kus seda teist.

Tüki aja pärast julgeb Jõnn tagasi waadata. Näeb aga, et hunt hobusest midagi ei hooli, waid aga mehe järele juidib.

„Söö, söö! Mull kodu teine hobune weel! Mis sa mind luurid!“ killab Jõnn ja lippab edasi.

Rodu ukse taga peetab alles Jõnn ja waatab tagaajajat hunti. Ja näe: halliwati mees kargab ta üle mulgu. Nüüd alles sai Jõnn aru, et tagaajaja hunt keegi muu ei olnud kui oma wana ühesilmaga karjakrants.

Suure julgusega läks Jõnn nüüd metsa hobuse järele. Leidis küll ree ja puud, aga hobusest ainult saba ja kartu. Wist oliwad kriimsilmad Jõnni kasku kuulnud ja seda ka täitnud.

40. T u l g e R i h n u !

D. Schanz Pootsist.

Üks Rihnlane palunud Soome laetwamehi, et need teda Pärnust Rihnu alla wiiksid. Soomlased wõtnud Rihnlase laewa ja lubanud Rihnu alla wiia.

Rihnu ligidale jõudes arwanud Rihnlane, et

ta siin nagu kodu on. Wõtnud laewa juhtimise oma hooletks. Tüürinud laewa aga otsekõhe Kakra saare peale kinni.

Idm ehmatanud selle peale nii ära, et enam musta ega walget ei osanud lausuda. Lugu waa- dates näeb Rihnlane, et Soome laewa kippar alt kajutist wälja tuleb, lai Wene kirtwes õlal.

Rihnlasel seda nähes hirm waraks. Artwab, et ta pead tullakse otsast ära raiuma. Karjub ise: „Wauhh!“ ja hüppab üle laewa nina karr- summ wette!

Maa ei olnud kuigi kaugel. Rihnlane pääsis õnnega maale.

Kuitwal maal näidanud Rihnlane edasi joostes Soome meestele rusikaid ja hüüdnud ise: „Tulga Rihnu, küll mia teutel näuta!“

Soomlased saanud ometi hõlpsasti laewa lahti ja purjutanud Rihnlase üle naerdes edasi.

41. Sandi taewas käik.

J. A. Weltmann Pootsist.

Sant tulnud korra Rihnu lese perenaese juurde ja hakanud laulma:

„Ma tulen taewast ülewelt
Häid sõnumid toon teile sealt!“

Perenaene kõne pärima: „Kulla sõber, mill sa taewas käisid?“

Sant: „Eile alles tulin sealt, kulla perenaene!“

Berenaene: „Kas minu wa õnnist meest ta seal nägid?“

Sant: „Miks ma siis ei näinud!“

Berenaene: „Kas ta sinuga ta rääkis?“

Sant: „Jah! Rääkisime hulga aega!“

Berenaene: „Mis ta ta rääkis? Ka ütles enesel hea elu olewat?“

Sant: „Mis weel! Ütles õige wiletsa elu olewat! Ei raha kopikat taskus, ei riide hilpu selgapanna!“

Berenaene: „Kas sa weel taewasse tagasi lähed?“

Sant: „Jah lähen! Ma käin seda wahet kuni tihti!“

Berenaene: „Kulla sõber, kas sa ei võiks minu mehele raha ja uusi riideid kaasa wiia?“

Sant: „Hea meelega, kui soowid!“

Berenaene: „Säh, siin on raha ja uued riided. Wii need taewasse ja anna mu õndsas mehe kätte. Kui otsa lõpeb, küll siis edespidi sinuga weel saadan, kui jälle juhtud meie poole tulema!“

42. Rihnlase klimbid.

J. A. Weltmann Pootsist.

Rihnu isa hakanud homikul leent sojutama. Kutsunud kümneaastase poja appi.

Boeg liigutanud ja liigutanud leent.

Dösel oliwad hiire pojad leeme fiske läinud ja sinna ära upunud.

Pois leidnud hiire pojad leemest. Si tunnud neid aga ära.

„Isa, isa, mis „hallid“ need olgas siin leeme sees?“ küsinud poeg isa käest.

„Ole wait! Ole wait, poeg! Need olgas ju klipped (klimbid)!“ ütelnud isa.

43. Minu pulmad.

S. A. Weltmann Pootsift.

Korra kiidelnud Rihnu Jõnn, „maifemaa“ pulmas sooja peaga:

„Bõis, siä hõldene aeg! Teie pulmad poles midagi minu pulmade wasta! Kui mina oma pulmad pidasin, siis seda toimetas kõik minu hea isa. Meil oli suur kuue süllane tuba ja seitsme süllane saare laud oli sees. Kolm kannu õlut seisid laua peal. Üks oli tühi ja teises ei olnud tilkagi ja kolmas hirwitas lahtise suuga pealt! Raħwa kisa ja kõra olid kõik kõhad täis. Snimese kappsu ega kõppu polnud kusagil kuulda. Kolmepäine orikas tapeti ää ja pärast pulme jäi weel terve waana täis järele: pea, jalad, kopsud, maksad kaks külge ja 4 reit.“

44. Si tohi kodu rääkida.

S. A. Weltmann Pootsift.

Korra sõitnud Rihnlane paadiga maifemaa poole. Tee peal tõusnud kange torm. Rihnlane olnud juba üsna jurma hädas.

Maisemaa mehed näinud Rihnlase häda. Väinud, aidanud Rihnlase hädaft ära.

Rihnlane tänanud abimehi ja ütelnud ise „Wõis sia hõlbene aeg! Oleks ma nüüd sia ää uppunud, miä küll ei oleks ning tohtinud seda kodu reäkida!“

45. Hülge jahil.

J. A. Weltmann Pootsift.

Rihnu naene müünud Pärnu silla ääres paadi fees kalu. Range müümaga unustanud lapse üsna ära.

Laps langenud üle paadi ääre wette. Hafanud juba upuma.

Linna faks näinud seda. Ütelnud naesele: „Rihnlane, päästa laps ära!“

Nüüd alles waadanud naene last. Näinud, et laps põhja wajunud.

Raerdes hafanud naene rahwale rääkima: „Ennäe lapse notti! Hafab juba üsna noorelt hülge jahti pidama! Waata sõgedat! Juba pugeski hülgele wee sisse järele!“

46. Kaks meest on ikka faks meest.

J. A. Weltmann Pootsift.

Kaks Rihnlast tulnud maisemaale talwel puid saagima. Väinud metsas puu saagimisel maisemaa mehoga riidu.

Mehed riielnud kolmekesi mis hirmus, nii mis mets müranud, palgid paukunud ja puu halud vastu haukunud. Siiski jäenud wõit maisemaa mehe kätte.

Rihnlased pannud maisemaa mehe eest putkama. Waesekesed unustanud oma leiva koti hülge lihaga maha.

Rihnlane kiitnud peale ärajooksu teisele: „Waata Jenn, et ta küll waenas ja lewa koti ühes täiega ära wõttis, peksta meid ikka ei saanud, sest tats meest on ikka tats meest!”

47. Kudas Rihnlane linnasaksa tüsfas.

J. N. Westmann Rootsi.

„Küll ma tüsfasin linna saksa!” kiidelnud üks Rihnlane teisele, linnast soola kotiga koju tulles.

„Kuidas sa tüsfasid?” pärinud teine.

„No waata, Jõnn, kui te kauplesite, toppisin mina kaubamehe selja taga nuatuppe soola täis!”

„Aga kus nuga siis on? Kas ta kua ikka tuppe jäi?” pärinud teine.

„Wõi, wõi! Bagana pihta! Nua pistsin linnasaksa aida seina! Seal ta praegugi weel seisab!” õhanud Jõnn.

48. Mlati walmis.

J. Walts Karwast.

Üks Rootsi mees läks talwe külmaga Haapsalu. Naene istus ree otsa peal.

Linna jaoks mehe käest küsima: „Kuule Rootsi mees, mis sa naist küllega taga tead?“

Rootsi mees vastas: „Ega tema tahap teet ega küpsutada, tema olep alati valmis!“

49. Linna saiad.

J. Holts Nõwalt.

Korra läinud Rootsi mees Tallinna.

Hartu mäe peale jõudes näinud mees linna tornisid. Võtnud kobe leitva koti kätte ja ütelnud ise: „Leitva kotike, mis ma sind enam tean, juba linna saiad paistavad!“

Ütelnud ja wisanud leitva koti maantee kraavile. Ise annud hobusele pihta ja hüidnud: „Nõõ oi kin! Nõõ oi kin!“

50. Sõnakuulelik poeg.

D. Bruhl Metsikust.

Kannamees läinud homiku poega üles äratama. Ütelnud: „Poiss, tõuse ülesse reht peksma!“

Poiss vastas: „Peksa ise wanamees, kui tahad!“

Mees peksnud üksipäini rehe ära.

Siis läinud ema poega üles häratama:

„Tõuse üles, pojuke! Budru juba keedetud wõi sulatud, lusikad pardale pandud!“

Poeg aigutanud ja ütelnud: „Noh, pida itte tõusema ja wanema sõna wottama!“

51. Ei söö orku.

D. Sinsenberg Lapalt.

Rannamees kukunud merde. Upumise surm olnud filma ees.

Ennast peasta püüdes tuletanud mees oma pattu meelde. Arvanud ise aga: „Ega ma muud pattu pole teinud kui olen morku (worsti) söönud.“ Ütelnud siis waljusti: „Kui ma weel hingega pääsen, ei ma siis enam morku söö!“

Saanud kalda ligimale. Ütelnud kohe: „Sah, etš ma morku ikka söö, aga ei ma edespibi enam seda worku (worstinahka) söö!“

Saanud üsna kaldale. Siis ütelnud: „Sah, etš ma worku ikka ka söö, aga seda orku (worstittku) ma küll ei söö!“

52. Rannamehe hobune.

D. Bruhl Metsikut.

Rannamees ostnud maalt hobuse. Läänud, toonud metsast jäätanud heina kuhja pea, annud hobusele ette ja ütelnud: „Siin on heinu ja jääd! Heinu söö, jääd aga ime joomiseks! Kui selle otša saad, siis oled ranna hobune. Siis annan teisi heinu süüa ja wett juua!“

Hobune nosinud mõne päewa kuhja pea kallal ja surnud siis ära.

Rannamees ütelnud: „Ei see olnud ranna-hobuseks loodud!“

53. Hea foolmeister.

J. Bloomppuu Kuusjalust.

„Kas teil on ka hea foolmeister?“ küsitub rannamehe käest.

Rannamees kohe wasta: „Ta on kaulast kannuni tarkust täus, aga pääs pole mitte seda permugi!“

54. Sõnakas mees.

J. Bloomppuu Kuusjalust.

Korra toonud randlased lapse ristimisele. Kõik olnud ju ristimise wasta walmis, kui korraga leitud, et laps olnud koju unustatud.

Ei keegi julge õpetajale lugu atwaldama minna.

Wiimaks üteldud ühele: „Mats, sa oled wa sõnakas mees! Mine ja puhele asja õpetaja herrale!“

Mats läinud. Ütelnud: „Mes tuhat tulimane pergel! Unust lapse koo!“

55. Hea jook.

J. Bloomppuu Kuusjalust.

Korra palunud maamees ranna talust juua. Peretütar läinud rehe alt juua tooma, tulnud aga tühjalt tagasi, üteldes: „Memm, ae, memm! Hobune pani taari tõrde jätku juurde!“

Perenaene wasta: „Mige sest! Lükka kerrwale ja too ikke weeralle juua!“

56. Kahetümne aastane wiina pruukija.

S. Plompuu Kuusalust.

Ühele rannamehele üteldub, et tema pojad liiga palju wiina wõtawad.

Rannamees waielnud wasta: „Migas on pool kortali kahetümne aastasele ottada. Ega see ei ole palju!”

„Kust sa nii wana poja said?” küsinud teised.

Rannamees wasta: „Toine on 9 aastane, toine 11 aastane, kolku 20 aastane!”

57. Kas mullu furnud laps elab weel?

S. Plompuu Kuusalust.

„Kas see laps weel elab, kes mullu ära suri?” küsis üks rannanaene teise käest.

„Ei ela!” wastas teine.

„Kas nutid ka, kui suri?”

„Küll ikke! Kui soowitakse, ehk kobe praegu!”

58. Karu.

S. Plompuu Kuusalust.

Randlased tulnud paadiga merelt. Näinud rannal jänese.

Noorem kobe wanemale ütlemas: „Taat, koputa airuga paadi sirtwa pääle! Karu rannal, kirtwad pääs nagu maa mehe wigatimid! Koputa, ehk kardab siis!”

59. Pehmiad piimas.

D. Bruhl Metfitust.

Rannamees läinud westele.

Weste toja ukse peal tulnud mölder wasta ja ütelnud: „No wana ranna waar, mis teie pool ta kuulub?“

Waar wasta: „Mis siis kuulub? Tulin linnastid jahwatama. Oli lapse lahutus, sauna keris kukkus sisse, lehmad tulivad kõik korraga piima!“

„Mitte lehma sull on?“ küsis mölder.

„Üks ainus!“ wastas rannamees.

60. Hapu taar.

J. Ekemann Tapalt.

Rannamees räägib teisele: „Kas tead ta? Meie hall nurru oli juba seitse aastat teise pere taari tōrres. Nüüd tuli wälja. Ei olnud teisest muud järel kui pea ja selgroog. Siiski oli ikka hea hapu taar!“

61. Kui on prasnif, olgu õieti!

J. Ekemann Tapalt.

Mees tulnud silgu koormaga rannast.

Ütelnud naesele: „Too minule üks filk laua peale!“

Naene toonud ühe silgu.

Mees sõõnud silgu ära ja ütelnud naesele: „Too õige teine filk weel! Kui on prasnif, siis olgu õieti!“

62. Põlised püksid.

D. Hingenberg Tapalt.

Kannamees teinud enesele uue paadi ja tõrwanud tubliste ära.

Kannamehe poeg näinud seda ja küsinud: „Isa, miks sa paadi ära tõrwad?“

„Siis on paat põline!“ vastanud isa pojale. Isa heitnud magama.

Poiss võtnud seni tõrwapüti, tõrwanud isa püksid ära.

Isa tõusnud üles, näinud: püksid tõrwatud.

Isa kõhe küsima: „Poiss, mis sa oled teinud!“

Poiss wasta: „Ei midagi! Tegin sulle põlised püksid!“

63. Wiina pudel.

D. Hingenberg Tapalt.

Kannamehel läinud toobine wiinapudel katti.

Mees waadanud pudeli tükka ja ütelnud ise:

„Ega ma sest kahju saanud, et pudel katti läks! Ma sain seda wiisi hea pudeli kaela, hea korgi ja hea pudeli põhja. See põhj on nõnda hea tõrwa sisse panna!“

64. Tõlpsaba.

D. Hingenberg Tapalt.

Kannamehed tulnud talusse soolast kauplema.

Talust wälja tulles ütelnud teine teisele:

„Waata, mis sugused head kiimuksed (jala nartsud) mina sest perest sain! Istusin seal pengi peal,

waatafin: üks kuub oli minu istumise all. Wõtfin nua ja lõikasin sealt enesele jalaja!"

Teine naerdes wasta: „No sest see siis tuleb, et sina niisugune tõlpsaba oled!"

Kiimuste lõikaja hakab oma kuue saba otsima. Ei ole kuue saba enam kusagilgi! Mees ise oma kuue saba takka ära lõiganud.

65. Isa ja pojad.

D. Bruhl Metsikutust.

Ühel möldril olnud kolm poega. Isa ja pojad olnud nii ühte nägu, et keegi wõeras ei tunnud, kes isa ehk poeg.

Korra jahwatanud rannamees westel. Sulane ütelnud: „Mõlder oma poegadega sööb praegu tuas. Aga seda ma ütlen: sina ära ei tunne, misugune neist isa on!"

Rannamees wasta: „Miks ei tunne!"

Sulane wasta: „Beame kihla! Sa ei tunne!"
Wedanudki kihla.

Rannamees läinud tuppa. Isa ja pojad söönud.

Rannamees waadanud kõiki teraselt. Ütelnud selle peale: „Tunda ikka kohe, kes isa! Wanal ju tilk nina otsas!"

Wana mölder kohe käega katsuma, kas tilk tõesti nina otsas.

Seda rannamees tahtiski. Müüid mehel aru käes, kes isa, kes pojad.

66. Wasikas ja hunt.

D. Bruhl Haljalast.

Hunt tulnud rannamehe wasika kallale.

Rannamees jäänud wagusi pealt waatama.

Rülamees ütlemas: „Mine ometi wasikale appi!”

Rannamees wasta: „Tarwis enne ära oodata, kumb wõidu saab, kas jahujoona wõi näljakoona!”

Mees waadanud weel. Suba tõmmanud näljakoona jahujoona kõri maha.

Mine weel appi!

67. Tisler.

J. Lepp-Wiikmann Wihulast.

Korra olnud paar Selja rannanaist Wainupeas ja seletanud oma kodusid asju,

Esimene naene rääkima: „Kas tead ta, mu poeg pandi nüüd tisleriks õppima!”

Teine wasta: „So neh! Mis ta siis nüüd ta teeb?”

Esimene jälle: „Neh, tema küsib, mis pois teeb? Nüüd kewadene aeg, kõige parem sia ja wasika aedu teha. Siis ta weel küsib, mis minu poeg teeb! Waata mulle teist!”

68. Ille tegemine.

D. Bruhl Haljalast.

Rannamees hakanud õlut tegema.

Umalaid olnud, linnaksid olnud kolm külmettu wähem kui wakk.

Toonud metsast kadakaid, pannud pajaga teema,
umalad tõrde, wett peale.

Külalapsed tulnud kiki warwul: „Taat ae,
anna magu happu! Taat, anna magu happu!

Res aga maitseš, see kiljatas ja jooksis tuhat
tulist külasse.

69. Kawal perenaene.

J. A. Weltmann Pootsist.

Edstamaa perenaene kutsus rätsepa enese juurde
õmblema. Kartis aga, et rätsepp õmblemise
kraami enesele wõtab. Heinamaale minnes pani
perenaene sellepärast niiditera kirstu luku taħa ja
andis paljalt niidi otša läbi wõtme augu rätsepa
kätte.

Heinamaal perenaene kiitma: „Katsju nüüd
wa sõber weel warastada! Wõit on minu! Niit
on luku taga, ei sa seda enesele saa wõtta!”

70. Heina kuhja.

D. Pruhi Haljalast.

Rannamees teinud maal heina. Saanud oma
teada õige suure kuhja.

Läinud talwel pojaga heinu koju tooma.

Ei leia enam kuhja kusagiltki.

Boeg ütlemas: „Eh! see oli meie heina kuhja,
kus meie regi kiigastas!”

Halatud lumest kuhja otsima. Leitubki ree alt
rannamehe kuhja.

71. Sügaw meri.

D. Bruhl Haljalast.

Maamees läinud rannast filku tooma.

Soomlase silgud olnud merel paadis. Mindud pisutese paadiga neid sealt ära tooma.

Roju minnes rääkinud maamees teisele: „Di wend, küll on meri sügaw! Ma panin piitsa warre sisse ja piu taga järele, aga weelgi ei tulnud põhja wasta!”

72. Kudas rannawaar oma pulmaskäimist räägib.

S. Lepp-Wiitmann Wihulast (Haljala kih.)

Tänawu olitwad Kotta möldril pulmad. Mina dige läksin ka pulma. Rakendasin kirju härjakese wana wantri ette, tünder filku peale ja uhtsah! pulma.

Sain Lohja kõrtsi ette. Kõrtsmist tuleb wälja ja kirju koeruke ka ja küsib: „Kuhu sa lähed, rannawaar?”

Mina wasta: „Mis sull sellega asja! Etks ma lähe oma teed, tee sina oma tööd!”

Sain pulmaperesse. Härjake aeti rehe alla ja pandi agan kaela. Mind aga kutsuti tuppa ja pandi alla lauda sööma. Küll ma siis welpisin, welpisin dige mehe moodi. Perenaene teeras selja. Ma wõtsin heeringaid ja pistsin põue. Pööris jälle selja, ma wõtsin sepiku katu ja pistsin ka põue.

Ei tea, kust see perenaene seba aru sai, aga tuli tuppa ja ütles: „Kuule rannawaar, härjute on lahti ja läks juba oma teed! Ratsu, et sa ta weel kätte saad!”

Mina wõtsin siis weel sealt, mis saada oli. Ise ütlesin: „Mis on wõera jaoks pandud, ega seba järele maksa jätta!” Pistin põue kõi, mida ei jaksanud ära süüa. Siis uksest wälja härjufest taga ajama. Sain õige wadida, et wats üsna wabises, enne kui härjufese kätte sain!

Siis jälle Lohja kõrtsi ette. Kõrtsmit jälle oma koerufesega wäljas ja ütleb: „Aks ranna waari! Aks! Koerute tuli mind hädistama. Mina wiskasin heeringa põuest koerufesele.”

Kõrtsmit jälle: „Aks rannawaari! Aks!” Koerute jälle mind hädistama. Mina pugefin tühja tündri sisse, aga tulupi hõlm jäi wälja. Koerute teris mind hõlma pidi tündrist wälja. Ei aitanud muud kui wiskasin sepiku kaku ka koerufese kätte.

Siis kargasin härjufese selga turja peale ja läksin tühjalt nagu sepalt koju!

73. Suur mees.

J. Neublau Jootmalt (Umbla kih.)

Tartlane läinud postkontori pojale raha saatma. Poeg olnud soldatiks.

„Kus su poeg on?” küsinud posti ometnik.

Tartlane wasta: „Mu poeg on suur mees wäe peal!”

„Kas ta on underohwitser?”

„Iffa suurem?“

„Kas weldweebel?“

„Di ifka suurem!“

„Kas ohwitser?“

„Di ifka suurem, ifka suurem!“

„Sa piad üttelema, mis ametnik ta on?“

„Kes neid kõiki roonu nimesid teab. Seda ma tean aga, et ta suur mees on, kõige esimene wäe ees otšas!“

„Kas on ta siis kindral?“

„Ei, ifka suurem! Kas kindral kõlbab wäe ees otšas olema!“

Posti ametnikud jäitwad arwama, mis mees see piaks olema.

Wiimaks küsis: „Eht on ta trummi lööja?“

„Koh wott, trummilööja, jah trummilööja ta on!“ kiidab Tartlane.

74. Mäete tooja.

M. Risti Kroonlinnaft.

Kaks Tartlast künnud wäljal. Jätanud hobused seisma, läinud ise piipu panema.

Seni tulnud mesilaste pere, heitnud adra külge.

Teine mees läinud adra juurde tagasi, hüidnud:

„Weli ets tule kae perra, mida to om, porikarb-lase wõi maawomlase.“

Teine tulnud, ütelnud: „To om hää looma, to om mäta tooja!“

Teine wasta: „Mis mäta tooja need om!“

Ma kord nägin mäta tooja, toll pää nagu mede kolme wafane rōa kott, ise tõmmu ja karwane, süles landis tonni nagu mede wee anum. Bot, niisugune om mäta tooja!"

Mees oli korra karu näinud, karu oli mesipuu metsa kannud. Mees mõtles, et niisugune piab meetooja olemagi.

75. Kumalate müümine.

J. Neublau Zootmalt. (Ambla l.)

Tartlane läheb linna suurde sassa poodi.

Sell ja kaupmees kauplewad poes. Tartlane küsima: „Müüge mulle pooltoopi tõkatit!"

Kaupmees wasta: „Mull ei ole tõkatit!"

Mees küsima: „Kellega te siis kauplete?"

Kaupmees jälle: „Kumalatega!"

Mees ütles: „Ma siis on teil õige hästi kaup jooksnud, et teid ainult weel kaks järele jäänud!"

Ütles ja läks uksest wälja.

76. Kuldne põli.

A. Walts. Narwast.

Mustwee mees kauples sulast.

Ütles: „Tule mulle sulaseks! Meil tööd terged! Süia saab hästi. Leitwad nagu päewad, pere-naene nagu kuu taewas, kaljad nagu kõied weniwad, kolm korda ümber pea, ots weel lakke. Simul tööd palju ei ole: kui ma kalale lähen, istud

sa ja sõuad mind, muud midagi. Roju tules an-
nab perenaene meile leent. Me sööme perenaesega
kalad, aga sina söö leent kas wõi lõht täis! Lau-
päetwal ei ole sinul muud teha kui sauna kütta.
Minul tuleb tuttawaid 50 tükki sauna wihtlema.
Sinul pole muud teha kui 70 toobrit wett tuua
ja 100 wihta teha!"

77. Siga kelgu taga.

J. Holts Nõwalt.

Korra läinud harjaka talu tuppa. Kelgu jät-
nud kõige kraamiga wärawa taha. Selle aja sees
kui harjaka tuas olnud, läinud siga harjaka
koorma kallale.

Wälja tules hakanud harjaka kobe karjuma:
„Di Jumula, Jumula! Kurat kelgu kallal! Tulge
appi! Tulge appi!"

Pererahwas naernud. Si läinud appi.

Harjaka mõtnud ometi kelgu, hakanud edasi
minema. Siga taga järel.

Harjaka seba nähes jooksema. Siga jookseb
niisama järele.

Harjakal ei enam muud nõuu kui jätab kelgu
tee peale ja jookseb talusse abi saama.

„Kurat" aga pöörnud seni kõik harjaka kraami
segamini.

78. Setu kopsa wäetamine.

J. Karu Helmeft.

Setu kuulnud, et kopsaid tarwis wäetada, kui
kopsad hästi piawad kaswama.

Setu tapnud kobe lehma ära, raiunud tükkideks, pannud liha tükid kapsa juurtele ja siis mulda peale.

Koerale läinud aga liha hais ninasse. Koer kaapinud liha ülesse ja kapsad ülesse.

Setu läinud mõne aja pärast kapsaid vaatama. Ei enam taimegi näha.

Setu arwama: „Tühi jutt koid, et kapsale väge tarwis! Sai väge antud! Eks nad kaswanüüd! Pole midagi!“

79. Mustwee kiitus.

D. Hingenberg Tapalt.

Mustwee mees kaupleb kalu.

„Kas sa ostad kala?“ küsib ta mehe käest.

„Ei osta! Kui muidu annad, siis võtan!“ vastab mees.

„Mi brat, kust mina muidu võin anda. Aga tule minuga Mustwee, seal annan sulle muidu kalu süüa, kiisa nina närida. Mull on seal suur kollane kiivist maja puust wundamendiga. Aga brat, see ei ole minu maja ja ka teised majad on minuist võderad!“

80. Setu heeringas.

J. Leppik Holstrest.

Kewadisel ajal tulnud setukas poodi. Näinud heeringa püti. Küsinud: „Mis nie sääl sehen ommatwad?“

Kaupmees wasta: „Heeringad!“

Setu küsima: „Mis niidega tetäs?“

Raupmees jälle: „Neid süüakse leitwa kõrwal. Iseäranis head on nad, kui neid natuke tule pais-
tel hoitakse!“

Setu paluma: „Hää saaks, andke mulle üits
maitsta. Raha ei ole!“

Raupmees annud hea, pehme raswa heeringa.

Setu pistnud kala paberiga pöue ja hakanud
koju minema. Röht läinud mehel tühjaks. Wõt-
nud heeringa pöuest wälja, pidanud sabast kinni
ja hoidnud heeringat akente poole, kust tule wal-
gust paisnud. Neg olnud õhtune.

Bankri pörutamisest kukunud heeringas näpu
wahelt maha.

Mees pidanud hobuse kinni ja hakanud läsi
taudu oma maiuse rooga otsima.

Pimedas juhtunud mehel konn piosse. Mees
arwanud seda heeringa olewat. Pigistanud kõwasti
piosse, et jälle maha ei kukuks.

Konn hakanud pios karjuma.

Setu ütlemä: „Röögi sa wõi ära röögi, liina
saaks ütäl, kui sind om tuelil hoitud, siis piad sa
hää olema!“

81. 150 h u n t i.

J. Stemann Tapalt.

Setu weli räägib talumehele: „Ma nägin täna
150 hunti!“

Mees wasta: „Ära waleta! Ei sa nõnda palju
näinud!“

Setu wasta: „Jah, seal ikka tütti 50 oli!“

Talumees jälle: „Ei ole tõsi!“

Setu: „No ometi neid 20 oli!“

Talumees jälle: „Ei olnud nii palju! Alanda ikka!“

Setu: „Tdesti tats tütti oli.“

Talumees nüüd: „Bole tõsi! Sa ei näinudki hunte!“

Setu: „Aga mis need olivad, kes krõbistasiwad!“

Talumees: „Need olivad hiired!“

Setu suure rõõmuga: „No jah, hiired olivad, jah hiired olivad!“

82. Jätka järwe weele!

J. Holts Nõwalt.

Korra läinud Setukas lina koormaga üle Peipsi järwe.

Hobusel olnud jänu. Hobune tahmanud maast lund hammaste wahela.

Setukas tohe sõnuma: „Ah su jänu on ju dige suur! Dota natuke, küll ma su jänu warsti ära ajan!“

Pidanud hobuse kinni, wõtnud kirtwe kätte, hakanud jää sisse auku raiuma.

Rui augu raiumisega walmis saanud, wõtnud jahu koti, atwanud koti suu, kalkanud jahu järwe ja ütelnud ise: „Taewas jätka järwe wett!

Jahu on meil kotis küll!“

Ja kalkanud koti täie jahu kõi järwe.

83. Smelik lind.

M. Liebenberg Wigalast.

Setu mees oli peres vömajal. Koolijüts rääkis parajalt lindudest.

Setu ütlemä: Di braet, ilmas palju lindu on. Wot kui mina tulim pambuga esimest korda sija käima, siis braet mina nägin niisuguse hullu linnu, aga ei mälesta enam, mis nimi on!"

Peremees küsima: "Mis moodi see lind oli siis?"

Setu wasta: "Wot lind oli terawate fulgega, madala jalaga, pika nokaga. Ja kui sinu tema torka, siis tema laula: tuit, tuit, tuit!"

Peremees ütlemä: "See oli wist wana wares!"

Setu wasta: "Ei braet, ei ole wares. Wares minu tunneb.

Peremees jälle: "See oli ehk harakas!"

Setu jälle: "Ei braet, ei ole harakas! Harakas minu tunneb!"

Sulane nurgast ütlemä: "Küll see wist oli wa siil!"

Setu rõõmuga: "No wot braet, wiilu lindu tema on! See tema hullu lindu on! Maas just nagu kera. Ja kui sinu tema torkab, siis tema laula!"

84. Setukese püssi kartus.

D. Hinzenberg Zapalt.

Noor Setuke wõdetud soldatiks. Mehike ei ole aga julgenud püssi lasta. Iga kord, kui püss paukunud, kukunud Setuke pikali maha.

Soldat wiidub paadiga wee peale ja kästus fealt maale märki lasta.

Setuke näinud wett enese ümber ja kartnud jeda nii, et enam kordagi pikali ei kukunud.

85. Setu sõdimamine.

D. Hingenberg Tapalt.

„Küll mina linnasaksu täna sõdimasin!“ kiidelnud Setuke linnast koju tulles.

„Kas nad sind sõdimamise eest ei nuhelnud?“ küsinud naene.

„Ega ma neid siis na näost nätku ei sõdimanud!“ seletanud Setukene. „Ma läksin linnast wälja, wälja peale suure kiwi taha ja sõdimasin seal nii walju häälega, et waresedki pelgasiwad!“

86. Kudas Juut hobuse ergutust ostis.

H. Keller Kõõst (Pillistwere L.)

Mees teetnud Wändra metsas tõrwa. Juut tuleb laisa walge hobusega sinna.

Juut küsima: „Mis tei jäl teep?“

Tõrwaheetja wasta: „Hobuse ergutuse rohku.“

Juut: „Müip mull üks kopika eest!“

Tõrwaheetja: Kopika eest on wäha. Ei saa! Kabe eest saab!“

Juut wõtab kaks kopikat taskust ja tüki paberit, annab tõrwaheetja kätte ja ütleb: „Panep süia sisse!“

Tõrwaheetja wasta: „Ei paberisse saa panna, waid ainult hobuse külge! Hoia ohjad kobe!“

Juut võtab ohjad piosse. Tõrwaheetja paneb palawat tõrwa pintsliga hobusele saba alla.

Oh mu weli, mis nüüd sündis! Hobune pani üle kraawi mõisa poole jooksuma, nii et Juut peal hilpu löi. Juut sajab wantri peal, tahe käega wantrist kinni hoides: „Mht sa poissi! Rahe kopik eest on ikke painu, ihe kopik eest oleks kill saanud! Ihe kopika eest oleks kill saanud!”

87. Sisse ehk wälja!

D. Hingenberg Tapalt.

Korra pilgatud Juuti ja üteldud talle: „Juut, ega sina ometi taewasse saa!”

Juut wasta: „Ruhu teie õigusega lähete, sinna lähen mina katwusega. Ma lähen taewa ukse taha. Teen ukse lahti, panen jälle kinni, teen ukse lahti, panen jälle kinni kuni Peetrus ära tündineb ja ütleb: „Tule sisse ehk mine wälja!” Seda wiisi pääsen minagi sisse!”

88. Puu warjud kodukäijaks.

J. Karu Helmest.

Juut olnud korra ühes majas õomajal. Dösel furnud ses majas üks inimene ära.

Juut kartma, et furnu hakab kodu käima. Pühkinud filmapilk minema. Tee läinud läbi metsa. Ruutwalgel näinud Juut tee ääres puu warjusid. Juut arwama, et kodukäija teele ette tulnud. Tahab tagasi minna: warjud ta selja

taga ees. Nüüd Suudil dige hirm: paluma. P
lunud kuni homikuni.

Homikul kadunud puu warjud ära. Su
sõitnud siis julgesti edasi. Suut rääkinud teiste
kodukäijate lugu ja ütelnud: „Wahtiswad küll ei
ja taga, aga kallale ei julgenud ometigi tulla!

89. Ta teeb minust üks wiiks mees!

J. Clemann Tapalt.

Suut peksab poissi. Poiss karjub nagu ratta pea
Snimesed jooksewad tokku, tahawad poissi Suud
läest ära päästa. Poiss aga karjub wasta
„Laste olla! Laste olla! Ta teeb minust ük
wiiks mees!“

90. Põrgus oksjon.

D. Hingenberg Tapalt.

Suut läinud Suudi paradisi ukse taha.

Näinud: istmed kõik täis, tema jaoks enam
ruumi sugugi.

Kohe Suut katwalat nduu wälja mõtlema,
kudas istumise aset saaks. Hüüdnud ukse wahelt:
„Mi, wai, meie mehed, põrgus olep oksjon!“

Kõik karanud püsti oksjonile minema.

Suudil kohe iste tühi, muud kui istu peale.

91. Ei ole aega rääkida!

M. Liebenberg Wigalast.

Korra teinud Suut majale katust. Mehikesele
juhtunud aga õnnetus: jalg libisenud, Suut katust
mööda alla langema.

Ma teinud talumees tööd. See näinud Juudi
õnnetust. Hüüdnud kohe Juudile: „Kuule, Juut,
sina kufub!“

Juut aga vastas: „Ei selle haiga reeti!“

92. Laetud kepp.

D. Hinzenberg Zapalt.

Juut läinud läbi metsa. Koraga näinud: hunt
tulnud tema poole. Juudil olnud kepp käes. Hirmuga
sirutanud Juut hundile kepi vastu.

Rütt ajanud aga hunti taga. Sell silmapilgul
kui Juut kepi välja sirutanud, lastnud rütt hundi
maha.

Rõõmuga hüüdnud nüüd Juut: „Minu oleg
seda keppi ju kümme aastat kannud, aga ei oleg
teadnud, et ta laetud on!“

93. Mustlaste orava keetmine.

S. Piislap W. Wõidust.

Mustlased olnud forra reisi peal. Neil lõpenud
söögi moon käest otsa.

Tulnud ühte suurde metsa. Näinud: orav
puu otsas. Kohe seda püüdma. Üks roninud kuuse
otsa oravale järele, teine läinud külasse pada
paluma, kolmas metsa puid tooma orava keetmiseks.

Mustlane roninud kuuse otsa. Orav märganud
seda. Hüpanud kuuse otsast teise kuuse otsa.

Mustlane järele hüppama. Ütelnud ise: „Hale
kullakene, teha tääri, mutsu moori, hüppad sa, ma
hüppan ta!“

Ja hüpanud kuuse juurikate peale maha.
Ei liiguta enam oimegi.

Üks tulnud metsast puudega, teine külast
pajaga tagasi. Kolmas orawa püüdjä kuuse all
maas, hambad irewili suus, orawat pole kusagilgi.

Paja tooja ütelnud: „Hirwi, hirwi hambakesi!
Maksab seda ju. Saame ju hea orawa leeme!“

94. Mustlased Wõrtsjärwel.

J. Leppik Hõlstreest.

Libeda ajaga tahtnud Mustlased üle Wõrts-
järwe sõita. Hobune aga ilma raudadeta, ei pääse
sammugi edasi.

Põik kofku nõuu pidama, kudas üle järwe pää-
seksiwad.

Tehtud maha: wanfert waraga ja ka hoost
oma taga üle järwe wedada. See pidi kõige
wiimne ja kõige targem nõuu olema. Kes pärast
weel paremat nõuu pidi andma, pidi ilma armuta
jää urka pistetama.

Tehti nagu arwati.

Teise poole äärde jõudes puudus hobusel teine
külk suutumaks.

Seda õnnetust nähes sõhtwas kofe üks nobikas
noormees: „Oleks me hagu alla pannud!“

Mees urka!

95. Mustlaste pudru söömine.

J. Sein Tarwastust.

Mustlased teetnud korra pudru. Kui pudru
walmis saanud, ei ole waestel lusikat olnud. Wii-

maks leidnud üks ahju pealt wana lusika. Lusikas kätte, kohe sööma. Ei teistel aga aega oodata kuni esimese köht täis saab. Teinud sellepärast maha, et igaüks korda mööda lusika täie võtab. Esimene võtnud oma lusika täie ära. Nüüd tulnud aga tegu, kudas lusikat teise kätte anda. Arwanud ja arwanud, aga ei ole otsa peale tulnud.

Viimaks ütelnud üks: „Kõige tervem on see: Kes lusika täie ära võtab, viskab lusika ahju peale. Kelle kord võtta tuleb, läheb, toob lusika ahju pealt maha!“

Nõnda tehtudki. Iga lusika täie järele visatud lusikas ahju peale. Ja mehitestel saanud kõhud viimaks ilusasti täis.

Targa nõuu andja tõstetud oma hea nõuu pärast Mustlaste peameheks.

96. Mustlase lapsed.

D. Hingenberg Tapalt.

Mustlane olnud laadal, hulk lapsi kaasas.

„Kas need kõik sinu lapsed on?“ küsinud maa-mees.

„Jah!“ vastanud Mustlane.

„Kui wanad nad on?“ küsinud mees edasi.

Mustlane näidanud üks haaval laste peale sõrmega ja ütelnud: „See on nüüdne, see mullne, see tunamullne, see seda endine, see veel seda endine!“

97. Sularastw.

D. Hinkenberg Tapalt.

Rats talumeesft waielnud korra selle üle, mis kõige parem toit on.

„Kõige parem toit maailmas on uudse leib ja wärste wõi!“ ütelnud esimene.

„Kõige parem toit maailmas on selge sularastw, sest seda sööb kuningasti jõulu laupäewa õhtul!“ wastanud teine.

98. Udusulg.

D. Hinkenberg Tapalt.

Joodit tõusnud homikul kõrtsi pengi alt ülesse. Otsinud natuke aega pörandal, leidnud wiimaks hane udusule. „Sedap minu kulle koidid walustasiwad!“ pahandanud mees siis. „Wist juhtus see sulg mu kulle all olema! Heldekene, mis siis weel suured saksad piawad tegema, kelle kullealused sulga üsna täis on. Need ei saa walu pärast wist filmagi kinni!“

99. Mis see on?

M. Liedenberg Wigalast.

Koolis olnud laste katsumine. Antud täst wälja: kõi lapsed tulgu katsele.

Ühe lese pojalt ei ole aga peatwarju olnud. Kodu joosnud poisik itka palja peaga. Wiimaks saanud ema kusagilt wana lagunud mütsi kätte. Sappinud selle kinni, annud poisile pähä, saatanud kooli.

Ratsuja seadnud lapsed ringi ja küsinud nende läest kostmisi. Poiss teiste seas, müts kaenlas.

Kord tuleb poisi kätte. Ratsuja küsib kolmat täsku. Ütleb ise käsu ja lisab juurde, näpuga poisi peale näidates: „Mis see on?“

Poiss arwab, et ratsuja tema mütsist räägib. Võtab mütsi kaenla alt ja ütleb: „See on Peetri wana müts. Ema lappis ta finni! Eks ole asjaks ka pähä panna!“

100. Taari tulu.

D. Hingenberg Tapalt.

Üks ihnus proua ütelnud alati tüdrukutele: „Urge unustage söögi ajal taari kappu lauale panemata. Muidu sööb pere liig palju. On aga taari laual, siis wõib pere wähem toitu süüa!“

Korra olnud proua pere tuas. Tüdrukud kelmid unustanud taari kapa ära.

Rutsar koke waljult hüüdma: „Tüdrukud, tooge ruttu taari! Ilma taarita ei ole sugugi sööma tahtmisi! Saab taari, küll siis toit alla läheb!“

Proua koke keelma: „Ära too, ära too taari! Kuulsin praegu, et taar termisele kahjulik! Si ma enam iialgi lase taari teha!“

101. Targad rätsepad.

S. Sein Larnastuist.

Üks rätsep kutsunud kõik oma seltsimehed kottu ja lubanud neile ütlemata hea nõu anda ja suure uue tarkuse kätte õpetada.

Tulnud teisi karja kaupa kogu wana rätsepa suurt tarkust ja head nõu kuulma.

Wana rätsep ütelnud: „Ma olen teile suur tarkust lubanud õpetada. See on hea, et te tarkust armastate ja hulga kaupa olete kogu tulnud. Ajage nüüd kõrwad kikki ja kuulge mu tarkust: Kui riiet hakate õmblema, siis pange ikka niidile sõlm taha, muidu jookseb niit nõela filmast wälja. Nüüd olete kõik targaks saanud ja wõite jälle koju minna. Igauks piab teid nüüd targaks rätsepaks hüüdma!”

102. Kelle peale pead sa lootma?

D. Bruhl. Metfikust (Saljala t.)

Ririkuherra küsinud leeris torra ranna tüdrukult käest: „Kelle peale piad sa lootma?”

Tüdruk wasta: „Teisepere Tooma peale! Teist niisugust poisit kui Toomas on, ei ole meie tertwes wallaski!”

103. Peas pidamised.

D. Bruhl Metfikust.

Ririkuherra küsinud leeris poisit käest: „Kas sull neid peas pidamisi ka on!”

„On küll!” wastas poisik. „Üks on kaabu, teine karwamüts, kolmas see, mis nüüd peas käib!”

104. Oh põlwekest!

Wigalaft.

Wõisa kutsjaril olnud ütlemata hea põli: poisit ees ja taga, enesel teha mitte midagi.

Ühel päeval istunud kutsjar hobuse latris, hoid-
nud kabe käega põlwe kinni ja ütelnud ise: „Oh
põlwekest! Oh põlwekest!“

Herra juhtunud sell filmapilgul talli tulema.
Kuulnud kutsjari õhtamist. Ütelnud kohe: „Mis
põlvel wiga? Wist on hobune põlwe pihta löönud!
Säh, siin on kolm rupla. Mine kõrtsi, osta selle
eest piiritust ja määri sellega põlwe. Küll siis
walu mööda läheb!“

Mehel oli hea põli ennegi ja sai nüüd weel
kolm rupla, et oma põlwe kiitis.

105. Mina ka!

Wigalast.

„Kas teed seda, mis mina teen?“

„Teen!“

„Mina lähen metsa!“

„Mina ka!“

„Mina raiun puid!“

„Mina ka!“

„Mina teen küna!“

„Mina ka!“

„Mina tallan solgi künaasse!“

„Mina ka!“

„Siad tulewad ja sööwad seda ära!“

„Mina ei!“*)

*) Esimene püüab teist kärmesti küsides tarwalisest eeskitada,
et teine ka wiimase korra „Mina ka!“ ütleks.

106. Rudas käsi käib?

Wiglast.

„Rudas käsi käib?“

„Ühest käitsest sisse, teisest wälja!“

„Rudas lugu lähed?“

„Itka kahe jalaga!“

„Rudas teie pool elatakse?“

„Ihuga ja hingega!“*)

„Mis teie pool tehaakse?“

„Tööd!“

„Kas teie pool kõit terwed!“

„Kes neid katki raius!“

„Kuhu ja nüüd lähed?“

„Itka sinna, kuhu jalad wiitwad!“

107. Hea ja paha.

H. Pihlap W. Wõidust.

„Rudas need kapsad teie pool kasvawad?“

„Kaswawad kui noored kuused!“

„See on hea kah!“

„Kust ta hea on! Kirts läts aeda, sõi kõit ära!“

„See on paha kah!“

„Kust ta paha on! Ma tapsin kitse ära, sain tündri täie liha!“

„See on hea kah!“

---

*) Teisend: üksi ja mitmekesi.

„Kust ta hea on! Lätšin liha suitsu panema,
ajasin tare põlema!”

„See on paha täh!”

„Kust ta paha on! Ma tegin uue tare jälle!”

„See on hea täh!”

„Kust ta hea on! Panin wiimast paari peale,
panin naese naba pidi wabele!”

„See on paha täh!”

„Kust ta paha on! Wõtsin uue naese jälle!”

„See on hea täh!”

„Kust ta hea on! Kiriku papp ei pannud paari!”

„See on paha täh!”

„Kust ta paha on! Papp andis paja täie
raha!”

„See on hea täh!”

„Kust ta hea on! Waras warastas raha ära!”

„See on paha täh!”

„Paha ta oli ja paha's ta jäeb!”

108. Mees ja näff.

D. Bruhl Haljalast.

Mees otsinud hoost.

Näff pesnud jde ääres kotti.

Mees nätile: „Tere homikust!”

Näff: „Pesen kotti!”

Mees: „Kas nägid mu hoost?”

Näff: „Rahewatust!”

Mees: „Tumalaga!”

Näff: „Saab puhtaks ehk saamata!”

109. Mees ja herra.

D. Pruhi Saljalast.

Talumees tulnud rannast. Saanud teel her-
raga kokku.

Herra küsima: „Kus sa käisid?“

Mees: „Käisin rannas!“

Herra: „Mis sa müüsid?“

Mees: „Herra müüsin!“

Herra: „Mis sa said?“

Mees: „Pudru sõin!“

Herra: „Oled sa hull?“

Mees: „Ei olnud pull! Su kahe aasta eest
fai pulli ametist lahti!“

Herra: „Oled sa rumal?“

Mees: „Ei olnud ruske! Must härg oli!“

Herra läinud oma teed.

110. Külamees ja härjamiüija.

J. Leppit Holstrest.

Külamees: „Mees, kas härg müüa on?“

Härjamiüija: „Omad oled jah!“

Külamees: „Mees, kas sa hull oled?“

Härjamiüija: „Ei ole pull, kõi küll!“

Külamees: „Mees, kas sa pekka tahad?“

Härjamiüija: „Seda hinda pakuti mulle eile
juba.“

111. Beremees ja karjapois.

J. Leppit Holfstrest.

Beremees: „Kas just tana ka karjas käis?“

Pois: „Wõi ta kodu käis!“

Beremees: „Kas toetad talle järele ei jooksnud?“

Pois: „Ega nad ees ei jooksnud!“

Beremees: „Kas ta mõne lamba ka ära wiis?“

Pois: „No ega ta ometi juurde ei toonud!“

Beremees: „Missuguse ta ära wiis, kas musta
wõi walge?“

Pois: „Ega meil sinist ega punast ei olnud!“

112. Naese wõtmine.

Wigalast.

„Kas hakad tänawu naist wõtma?“

„Kust ma ta wõtän: kas puust wõi maast?“

„Kas hakad tänawu naist kosima?“

„Ega ma ennast haka kolkida lastma, et mehe
käest naese ära rööwin!“

„Kas hakad paari minema?“

„Paaritud on katusel küll; ei ole neid sinna
enam tarwis.“

„Kas hakad pulme tegema?“

„Kellest ma teen: kas puust wõi rauast?“

„Kas hakad teist poolt nõudma?“

„Ega mu käest poolt ole ära wõetud ega ole
ma ühe poolega!“

„Kas lased ennast tüdrukuga laulatada?“

„Jah, seda tahan ma taha!“

113. Suured kalad.

D. Bruhl Haljalast.

Rats meest saanud tokku.

Teine teiselt küsima: „Mis uudist kuulda?“

Esimene: „Kalad on hirmus suurets lastwand.“

Teine: „Kui suurets?“

Esimene: „Minu wend käis wiimati linnas, näinud Joa silla all suure punase kirju kala, suur just nagu heeringas!“

114. Torupill.

D. Bruhl Haljalast.

Soomlane näinud Wirus torupilli.

Läinud koju, rääkinud: „Di pagan, seda Wirulase pilli! Sätki süles ja aisad külles, ise nõnda ülbune takka perasja!“

115. Mis moodi?

D. Bruhl Haljalast.

Mees tulnud tee peal teise wasta. Küsinud tobe: „Kas tuli tats meest sinu wasta?“

„Jah tuliwad küll!“ wastas teine.

„Mis moodi nad oliwad?“ küsis esimene.

Teine oli just niisugune nagu mina, aga teine oli weel hullem kui sina!“

Ütles ja läks oma teed.

116. Sepsa priinut.

R. Felbbach Nepnikust (Waiwara f.)

Wanemad fundinud tütarit sepaie mehele minema. Tüdruf läinud sepapatta waatama, kas sepp ka hästi oskab tööd teha.

Waadanud sepa töö ära, tulnud koju, rääkinud wanematele: „Mina sepaie küll ei lähe! Ta on ju päris pime! Taob nagu pime kana ühte kohta, ikka alasti peale, ikka alasti peale!”

117. Mehe paluja.

Korra tahtnud tüdruf poisi enesele meheks saada. Poiss aga ei hoolinud tüdrufust. Kui asi ei edenenu, läinud tüdruf wiimaks kirikusse poissi enesele paluma.

Laupäewa õhtu olnud. Kirikumees pühkinud koorisid.

Tüdruf tulnud sisse, langenud põlwili, palunud: „Luba ikka teisepere Jaan minule meheks! Ta on kõige wiisim poiss!”

Kirikumees hüüdnud koori nurgast waljusti: „Ei saa!”

Tüdruf uuesti paluma: „Luba ikka Jaan minule!”

Kirikumees teist korda: „Ei saa!”

Tüdruf kolmat korda paluma: „Luba ikka peale Jaan minule! Ma tahaksin teda wäga enesele!”

Ririkumees hüüdnud kolmat korda: „Ei saa!“

Tüdruk tõusnud õhtes ülesse ja ütelnud:

„Kui ei saa, siis ei saa! Siis ei aita minu asi
ka enam midagi!“

Ütelnud ja läinud oma teed.

118. Reesikas naela.

D. Hingenberg Tapalt.

Sauna Hans teeninud enesele sellega elu üles-
pidamist, et taela teinud ja müünud.

Et aga taela suur pantjaks naela mahtus,
õhtas Hans oma kange keelega: „Mine, müü nüüd
seda taula, ligi leusikas läheb teist naula!“

119. Lambajalg kahe jaoks.

D. Hingenberg Tapalt.

Vanasti antud sulasele ja tüdrukule jõulu lau-
päetval üks lambajalg kahe jaoks ära süüa.

Korra pahandanud sulane hirmsasti selle üle,
et nii vähe liha saanud.

Peremees kuulnud seda. Ütelnud kohe pere-
naesele: „Anna neile täitmatatele kahe peale veel
üks lambajalg! Söögu endid siis kas lõhki!“

120. Koffu seitse saadu.

D. Hingenberg Tapalt.

Mees teinud heinakuhja walmis ja hakanud siis
maha tulema.

Naene hoidnud teine pool kuhja köit kinni, mida mööda mees ennast maha lastnud. Naene lastnud köie aga enneaegu lahti. Mees kukunud kaunis kõrgelt maha.

Mees pahandanud ja hüüdnud ise: „Tema tohib köie enneaegu lahti lasta! Laseb mind kuhja otsast maha kukuda! Niisugune suur kuhi! Wiis saadu tegin enne kuhjaks, siis riisusin kuhjast ja kuhja alt ripseid kaks saadu kokku ja panin kuhja otsa. Kuhi kokku ju seitse saadu suur!”

121. Nael pudru.

D. Ginzberg Zapalt.

Mull läinud talusse süüa otsima. Näinud: perenaene tampinud kartuhwli pudru.

Mull perenaist paluma: „Andke mulle ka nael pudru!”

„Kudas ma seda pudru möötma hakkan!” mõtelnud perenaene. Tõstnud suure kausi täis, pannud lauale.

Mull sõõnud kausi täie puha ära. Ütelnud ise ülesse tõustes: „Küll aga saab naelast kartuhwli pudrust dieti süüa!”

122. Ristiisa ja ristilapsed.

J. A. Westmann Pootsist.

Mees läinud Pärnu laadale hanesid müüma. Sinna saksad käinud edasi, tagasi, ei ole hanedest palju hoolinud.

Haned hakanud kaagutama.

Üks linna faks jäenud mehe ree juurde seisma, tahtnud meest pilgata. Ütelnud: „Kuule küla-mees, mis need lapsed sull siin korwis nutavad?“

Talumees waadanud linnafaksa otsa ja kostnud: „Ega nad ju ei nuta. Nad rõõmustavad, et nende ristiiisa neid siia waatama tulnud!“

123. Wanamehe must särk.

J. Ekemann Tapalt.

Spetaja käinud haige juures. Seal antud spetajale süüa.

Perenaene pannud peremehe musta särgi laua peale. Urwanud, et siis toredam on, kui laual lina peal.

Spetaja küsib: „Mis teil siin laua peal on?“

Perenaene: „Laske olla peale! Ma panin sellepärast, et ehk juhtute laua peale tilgutama. See on mu wanamehe must särk. Eks ma pese pärast jälle puhtaks!“

124. Niisugune aasta.

J. Ekemann Tapalt.

Raks naist saavad kiriku juures kokku. Satawad juttu westma.

Teine ütleb: „Kas tead ka uudist! Minu tütar Siisu läheb kasuks!“

„Oh sina heldekene!“ kilkab teine. „Kas see

nii ime on! Minul on faks tütart, Leenu ja Ann, mõlemad lähewad fajuks. Täna wu on niisugune aasta! Ei wõi parata midagi!”

125. Ei maksa tänada!

J. Ekemann Tapalt.

Õpetaja söönud ühes peres.

Pärast söömist tänanud perenaist.

Perenaene häbenenud, et õpetaja tänanud.

Ütelnud siis: „Ega maksa tänada! Õpetaja herra ei söönud ju s—agi!”

126. Proua, olge meheks.

J. Ekemann Tapalt.

Üks proua annud õhtuti teomeestele wiina.

Üks teomees tänanud prouad ja ütelnud: „Olge, kallid proua, meheks meile wiina andmast!”

127. Seda teed piame kõik käima.

J. Ekemann Tapalt.

Talus peetud pulme. Pulma rong sõitnud pruudi majast ära.

Pulma majasse jäenud wana tüdruk maha. Wanal tüdrukul olnud ju enam kui 60 aastat turjal. Istunud teine lõuka peale maha ja õhanud: „Jah, seda teed piame me kõik käima!”

128. Pane juurde!

J. Ekemann Tapalt.

Ühel mehel olnud natuke kassin seletus. Mees tahtnud naist võtta ja läinud isamehega kosja.

Tee peal ütelnud peigmees isamehele: „Kui ma midagi räägin, siis pane sina ikka enam juurde kui asi väärt on!“

Isamees lubanud seda meeles pidada.

Kosja talus rääkinud peigmees asja ära. Hakanud siis varandusest aru andma. Ütelnud ise: „Ega minul suurt rikkust ole: paar sada rupla raha...“

„No noh! Sinul on ju ometi tuhandid! Mis sa sest salgad!“ ütelnud isamees wahale.

Bruut ja pruudi wanemad ajanud seda kuuldes kõrvad kikki.

Peigmees rääkinud edasi: „Ega mull loome suuremat ole: üks hobuse sälg on!“

„Mis sa räägid? Sull on ju wana hobune ka!“ ütelnud isamees.

Peigmees jälle: „Üks lehma mullikas on mull ka!“

„Sull on mitu wafikat ja wana lehm!“ ütelnud isamees.

„Ega elutuast suuremat asja ole, aga efs seal wõi ikka elada!“ ütelnud peigmees.

„Sull on maja toredam kui mõni mõis!“ seletanud jälle isamees.

Bruut tahtnud rõõmu pärast peigmehe kaela hakata.

Peigmees kõhatanud ja ütelnud: „Et ma midagi teie eest ei tahta salata, ütlen ka sedagi teile, et ma pisut wähese seletusega olen!“

Isamees aga kõrwast: „Mis sa nüüd pisut wähese seletusega oled! Sa ei näe ju sugugi!“

Seda kuuldes kaup kohe katki, sest kuhu sa pimedada mehega lähed!

Roju minnes ütelnud peigmees tõreledes isamehele: „Kudas sa nii tola olid? Et sa ütelnud, et ma weel paremini näen kui teised!“

„Mis tehtud, see tehtud!“ ütelnud isamees kõrwatagust sügades.

129. Katsufin juba taewast.

J. Stemann Tapalt.

Korra juhtunud tuuleweste möldrile see õnnetus, et westi parajalt siis käima hakanud, kui mölder tiitwa peal olnud purje seadmas.

Korda kolm käinud mees ringi. Iga kord, kui tiiwaga alla tulnud, karjunud mölder: „Tuhka! Tuhka!“ Tahtnud ütelda, et tuhka wõlli kaela alla panna. Tiitw aga läinud ruttu ülesse; mölder ei saanud rohkem ütelda.

Kui weskä finni pandud, tulnud mölder tiitwa pealt maha ja ütelnud: „See wast oli sõit! Ülewel katsusin juba käega taewast!“

130. Hirm Raie eest.

J. A. Weltmann Pootsist.

Korra sõitnud wanamees linna.

Teel tulnud herra wasta. Wanamees pole mütsi maha wõtnud. Herra hakanud mehele walu andma.

Selle aja sees sõitnud teine mees järele. Herra jätnud walu andmise järele, sõitnud edasi.

Muheldud mees olnud wäga rõõmus. Ütelnud teisele mehele: „Oleks herra mind ka furnuks peksnud, ma ei oleks oma wa Raiele kodus sellest sõnagi tohtinud rääkida!“

131. Papsed keeranud raamatu teisipidi.

J. Glemann Tapalt.

Kirikulised laulnud kirikus. Üks naene laulnud niisama tublisti kaasa nagu teisedki. Hoidnud lauluraamatut ise käes.

Teine naene waadanud kõrvalt raamatusse: raamat wasta olja. Ütelnud lauljale: „Mis sa laulad! Gnesel raamat tagurpidi käes!“

Laulja naene wasta: „Mäe hullu! Papsed telmid keeranud kodu raamatu teisipidi!“

132. Paksud tallad.

J. Stemann Tapalt.

Isa toonud pojale esimesed saapad.

Poeg waadanud ja õhanud.

Isa küsima: „Mis ja õhtad, pojukene?“

Poiss wasta: „Õhtan seda, et millal ma need paksud tallad jõuan läbi kulutada!“

133. Suu luisik.

J. Stemann Tapalt.

Üks perenaene olnud hirmus ihnus. Annud perele soolwee kaufiga ühe ainsa filgu ette.

Selle filgu tõmmanud sööma ajal igauks läbi suu.

Korra tulnud sinna peresse wõderas. Wõderale pandud silk ette. Wõderas sõõnud filgu ära.

Perenaese wäike poeg hüüdnud seda nähes hirmuga: „Ema, ema! Wõderas sõõb meie suu luisu ära!“

134. Raksteistkümmend kätkit.

J. Stemann Tapalt.

Mees kofinud enesele nooriku.

Kuu pärast olnud noorikul laps.

Mees läinud linna, ostnud sealt 12 kätkit.

Arwanud, et naene igas kuus ühe lapse saab.

Dodanud kuu, ei kedagi. Dodanud teise, ka ei ühtigi. Dodanud kolmandama, ikka üksainus laps.

Mees wihastanud. Rihutanud naese minema.

Jäenud lapsega ja 12 kätkiga maha.

135. Rahwliid on pesus!

D. Hingenberg Tapalt.

Herra olnud waene, Ei tahtnud aga seda teistele näidata.

Korra tulnud herrale palju wderaid. Täenud herra juurde öömajale. Herral ei olnud nii palju woodi linasi kui wderaid.

„Miks sa rohkem linasi ei too!“ tapelnud herra tuapoisiga.

„Ei ole rohkem!“ ütelnud tuapois.

Pärast kätatsenud herra tuapoisiga. Ütelnud: „Teine kord, kui weel midagi puudu on, ära seda ütle. Ütle parem, et pesus on!“

Teise korra tulnud nugadest ja kahliteft puudus.

Kui herra tuapois si käskinud kahlleid tuua, ütelnud tuapois: „Rahwliid on pesus!“

136. Kopsija=pojute.

D. Hingenberg Tapalt.

„Ema, kas kopsin?“ küsinud wie aastane poisike ema käest.

„Kopsi, kopsi, pojukene!“ ütelnud ema, ilma et oleks waadanud, mis poeg kopsib.

Uuesti küsinud poeg: „Ema, kas kopsin?“

„Kopsi, kopsi, pojukene!“ ütelnud ema jälle. Läänud waatama.

Pojute oli kōik kanapojad surnuks kopsinud.

137. Miks muri surmast kahju on.

D. Hingenberg Tapalt.

„Kahju et meie wana muri furi! Kui muri alles elas, ei olnud meil iialgi tartwis kausfa ega lusikaid pesta. Muri lakkus nad kdi ilufasti puhtaks!“ nii dhanud korra talu perenaene.

138. Laua tagasi!

D. Hingenberg Tapalt.

Wa pime Toomas läinud peresse kerjama. Laulnud seal ja lootnud, et talle raha antakse.

Perenaene pakkunud kerjajale leiba.

Kerjaja aga ütelnud wihaselt: „Kui sa mulle raha ei anna, siis laula tagasi, mis ma sulle laulfin!“

139. Miks inimene wanaduses lühemaks läheb.

D. Hingenberg Tapalt.

Korra arwanud eided isekeskis, mis inimene wanaduses lühemaks läheb.

Pika arwamise järele ütelnud üks eit: „Mis ime see siis nõnda on! Täid sööwad pealt, jalad kulutwad alt! Miks inimene sedawiisi lühemaks ei lähe!“

140. Kudas rätsepp lihakausi kätte sai.

S. Ekemann Tapalt.

Rätsepp olnud peres tööl.

Ühel päeval toodud rätsepale leent lõunaks, liha kausi aga pannud perenaene ahju otsesele.

Rätsepale ei taha leem hästi maitseks. Tahaks liha, aga liha ei ole laual.

Rätsepp rääkima: „Ma nägin täna ööse hunti unes!“

„Kui kangel oli?“ küsib perenaene.

„Mitte ligidal!“ vastab rätsepp. „Nii ligidal nagu see lihakausis seal kerise otsel!“

Ei aidanud muud kui perenaene pidi lihakausi lauale tooma.

141. Murru magu.

D. Hinzenberg Tapalt.

Dalumees teinud kalja. Pannud kaljaraba vled paigale ja läinud siis ahjust kalja raba tooma.

Selle ajaga viinud kass pojad astjasse õlgedele peale.

Mees toonud palava raba, pannud astjasse, kallanud wett peale. Kassi pojad jäenud astjasse.

Kaljal tulnud warsti paha maitse.

Pärast, kui mees kassid kalja astjast leidnud, ütelnud ta: „Tundsin küll, et kaljal oli „murru“

magu, aga seda ma ei teadnud, et „nurred“ ise
astjas olitwad!”

142. Siin oli tärn ja seal oli tärn.

J. Ekemann Tapalt.

Trobikond mehi olnud ühes koos söömas. Üks
olnud sügelistes. Teised ei teadnud seda. Mehike
tahab ennast sügada, ei tohi hästi, teised saawad aru.

Mehetele tuleb hea nõuu meelde. Hatab rää-
kima: „Minu isa oli soldat. Sai suureks mehiks!
Siin oli tärn ja seal oli tärn! Kõik kohad olitwad
tärnifid täis!”

Mees sügas ennast tubliste. Teised arwasiwad,
et mees aumärkifid näitab.

143. Kudas saost kuhja saab.

J. Ekemann Tapalt.

Kaks meest teewad heinu. Saawad ühe sa-
juba walmis.

Teine ütlemas: „Kui üks saad heinu juba on,
siis wõime kuhja walmis teha. Üks saad on ja
kaks kaapame kuhja alt. Dngi kuhi walmis;”

144. Magamise palk.

J. Lilienbach Raktwerest.

Moonamees jätnud wäljal kundes hobuse seisma.
Tahtnud wähe puhata. Et ole wa waene mehike
uinunud magama.

Herra näinud, tulnud sinna. Kohe pörutama:
„Mis sa lurjus, laist, päewa waras magama!”

Moosamees ajanud ennast wigades istufili:
„Kulla herra! Seest hakas älisti tangesti walu-
tama! Ei wõi enam kudagi wiisi püsti seista!”

Herra kohe lahkemaks. Ütleb mehele: „Tulema
mõisa juurde, ma andma seal rohtu tropid!”

Mees läks mõisa juurde. Sai tõhuwalu wasta
rohtu. Rästi teine kohe söngi puhkama minna.

Nüüd magas mees mõisa luuga.

145. Sia kõrw.

3. Liffenbach Natwerefst.

Ühel mõisnikul oli see mood, et igal sial las-
tis pahema kõrwa ära lõigata, kui küla siga mõisa
wäljale juhtus.

Korra juhtus wabadiku siga mõisa põllule.
Mõisnik lastis sia karjaaeda ajada. Seisis ise
juures, et sia kõrw saaks ära lõigatud.

Wabadiit jõudis just parajaks ajaks sinna.

„Tere, herra!”

„Tere, tere, Juhan!”

„Mis see herra sest siast laseb taga ajada?”

„Kõrw maha!”

„Mis siis sest kõrwast saab! Ma tapan sia
ära, toon parem poole pead!”

Mõisnik puhkis kohe minema.

Wabadiit wiis sia kõige kõrwadega koju.

146. Kõrtsmikud pörgus.

J. Siliembach Ratwerefst.

Raks kõrtsmikku saanud pörgus teine teisega
tokku.

Üks tohe teiselt küsima: „Mis pärast sina siin
oled.“

Teine: „Mina andsin wäga kuhjaga mõded.“

Esimene: „Mina jätsin küll alati waja, aga
olen ka siin!“

147. Põlwele pihta.

J. Reublau Sootmalt (Ambla kih.)

Raks meest läinud siga warastama.

Teine ütelnud: „Löö ja siale pähä, sull on
julgem süda!“

Esimene wasta: „Ma ei näe, kuhu ma pime-
das löön!“

Teine jälle: „Dota, ma panen taela tüki sia
kukka peale õhkuma. Siis löö tule peale!“

Mehike paneb taela tüki esmalt põlwe peale.
Tahab näha, kas tael hästi õhku.

Teine arwab taela aga sia kukla peal olewat.
Wirutab kirtwe filmaga tohe kõigest wäest põlwele
pihta.

Ei saanud mehike siga selga wõtta. Pidi kat-
suma, kudas seltsimehe kukil koju wedas.

148. Sea faks.

J. Stemann Tapalt.

Mees saanud hakenrihtri juures peksta.

Tulnud koju, rääkinud naesele: „Ega need haagrehi faksad kõik nii kurjad olegi! See, kes pekstu ajal minu juures seisis, oli õige lahke mees. Ütles ikka üsna pehmesti: ‚Bei karassinka! Bei karassinka!‘ Wiimaks tuli üks kuri mees, see pö-rutas: ‚Datwolno!‘“

149. Tagus wäähä rusikatega.

J. Stemann Tapalt.

Üks eit nutnud oma wanameest taga. Oli wanamehe hiljuti maha matnud.

Teine eit ütelnud: „Mis sa tust nutad! Pek-sis sind alati, nõnda et sa enam hästi ei kuulegi!“

Eit wastanud nutuga: „Milla! ta wa õnnis mind na pek-sis! Wabest tagus aga wäähä rusikatega!“

150. Tuld kõik kohad täis, aga piibu peale ei saa.

J. Stemann Tapalt.

Wanalmehel lainud sauna urtsik põlema. Inimesed jooksnud koku tuld kustutama.

Saunamees käinud ümber sauna, piip enesel hambus ja kirunud: „Pagan wõtku! Tuld kõik kohad täis, aga piibu peale ei saa!“

Mehite ei wõinud tule ligi minna. Siig palaw oli, kõrwetas.

151. Ma olen tark!

J. Leppik Holstrest.

Korra warastatud ühel talul härg ära. Warguse tagaotsijad tulnud teisele talule. Siin lapsed üksi kodu.

Mehed küsivad ühelt lapselt: „Kus wanemad on?“

Laps wasta: „Tean küll, aga ei ütle. Ma olen tark, mitte ei ütle, et taat tapab tare peal härga ja memm aitab juures ka!“

152. Kabakala.

J. Leppik Holstrest.

Ennemuiste katoliku ajal wiinud mees preestrile enne patu tunnistust suure kala. Preester küsinud, mis ta nimi.

Mees wastanud: „Kabakala!“

Mees tunnistanud preestrile kõik patud üles ja küsinud, kas preester need talle andeks annab.

Preester annud kõik andeks.

Pärast läinud preester kalaga koju. Käskinud kalast head rooga teha.

Kala lõigatud lõhki. Olnud ainult kala nahk, nahk aga kaljaraba täis topitud.

Rohke kuulutanud preester: „Kui keegi raba-
kala näeb, toogu teda sedamaid mu juurde. Ta
on suur kurjategija ja patune!“

153. Mis rohi see oli?

A. Mees Tarvastust.

Dalunaene saab tohtriga kokku. Hakab rohe
küsimä: „Kuulge tohtri herra, kas teate, mis selle
rohu nimi, mis ma enesele linnast tõi?“

Tohter küsimä: „Misugune rohi?“

Raene wasta: „Roh, see rohi itka, mis minu
tütre terweks tegi!“

154. Veitwa tükk kake käega tõsta.

D. Bruhl Metsikust.

Dalumees kaubelnud sulast.

Sulane küsinud, kas ta tarbeks süüa saab.

Peremees lubanud igal sööma ajal niisuguse
tüki, et ühe käega wõib tõsta.

Teine peremees kuulnud seda. Ütelnud: „Tule
mulle sulaseks! Mina annan sulle igal sööma ajal
niisuguse tüki leiba, et kake käega piab tõstma.“

Sulane kaubelnud sellele, kes kake kae tüki
lubanud.

Läinud teenima. Saanud nii õhukesse tüki, et
ühe käega ei ole laua pealt ära wõtta wõinud.

155. Wana tüdrukü mehele minemise mõtted.

J. Gemann Tapalt.

Tüdruk maganud latas. Ta olnud kaunis wanadlane ju. Olnud teisel kange himu mehele minna. Kääkinud iseenesele: „Kui ma korra mehele saan, küll siis on hea elu! Kui mees mind tahab kinni wõtta, siis teen ma mõne korra, nagu ei salliks ma teda ja kargan teine poole sērwa!“

Seda wiisi mõteldes karanudki wana tüdruk, aga ei teine poole sängi sērwa, waid latast alla maha.

156. Päike enne walget ülesse tõusnud.

N. Meos Tarwastust.

Maene häratab homiku meest unest ülesse.

Hüüab: „Toomas ae! Toomas! Tõuse ülesse! Päike juba ülewl kõrges!“

Toomas pöörab teise külje ja ütleb: „No kes teda kästis enne walget ülesse tõusta!“

Ütleb ja noorstab edasi.

157. Ei tapa!

J. Gemann Tapalt.

Beremees saanud rohuaiaist õunawarga kätte. Hakanud teist mehe moodi wemmeldama.

Waras paluma. Mees wasta: „Ara karda! Ega ma sind tapa! Peksan sind ainult seni kui su hing läheb!“

158. Seda minagi mõtlesin!

J. Ekemann Tapalt.

Ühel aidamehel olnud wiisiks alati herra jutu peale wastata: „Sah, seda minagi mõtlesin!“

Herra pannud imeks, et aidamees alati sedasama mõtleb, mis herragi. Tahtnud proovida, kas aidamees just niisama mõtleb.

Ütelnud korra aidamehele: „Kuule aidamees! Täna wu on sool wäga kallis! Tarwis dige soola maha külwata!“

Aidamees kohe harjunud wiisi järele: „Sah, seda minagi mõtlesin!“

Herra süda saanud täis. „Wõi sina lurjus mõtled nii narri mõtteid!“

Ütelnud ja lastnud aidamehe ametist lahti.

159. Sea taplus, paremad koogid.

J. Bloompuu Kuusalust.

Tipi Suhan rääkis korra: „Oli mull raha puudus. Keegi ei tahtnud laenata. Läksin wiimaks sugulaste juurde ja palusin: „Kulla pai sugulased! Halastage minu peale ja andage mulle rupla raha laenuks. Minu naene jäi kodu toistapäidi!“

Sain kolm rupla. Läksin tänades toju.

Toisel päawal lohkusin ukse ees puid. Waatasin: juba koogi ja pudru lastid tulewad. Lä-

hewad tuppä. Minu naene kehraš. Hatawad küsima: „Miina ae! Miina ae! Kus pergus see sinu titt siis on?“

„Kis wadep seda rääkis?“ küsis naene.

„Nee, eile Suhan rääkis meil!“ wastasiwad pubru toojad.

Mina lätsin tuppä. No küll sain wade siis tapelda. Hea oli taplus, aga koogid oliwad weel seda paremad!“

160. Räägib ju.

J. Ploompuu Kuusalust.

Korra küsinud kiriku juures üks ranna naene teise käest: „No mis sinu wäike Mann ka teeb? Kas räägib ju?“

Teine naene wasta: „Saah! Jõba neid jämedambi sanu ikke räägib, nagu turati, litsi ja määdanü!“

161. Wiiskümmend kopikat.

D. Hintsenberg Tapalt.

Talu peremees tellinud sauna tüdruku enesele heina niitma. Ütelnud tüdrukule: „Wõta päewa palgaks, kumba tahad, kas pool rupla ehk 50 kopikat!“

Tüdruk nõudnud poole rupla.

Teisel päewal tulnud tüdruk peremehe juurde

tagasi ja pahandanud! „Lubasid mulle ikka poole rupla anda; hakkasin kodu vaatama: 50 kopikat oligi!“

162. Pühade worstid.

D. Hinzberg Tapalt.

Lollakas perenaene küsinud naabri naeselt: „Kudas sina ostad alati nii häid pühade worste teha? Õpetama mind ka!“

Teine õpetama: „Ega seal suurt kunsti polegi. Pia oma nuumfiga kolm päewa enne tapmist näljas. Siis keeda tangu pudru, sööda see kõht tublisti täis. Tapa figa ruttu ära, siis saad walmis worstid kätte. Enne piad aga neid wähe küpsetama!“

Õduluks teinud lollakas perenaene kobe jeda wiisi worsti. Teine tõrd naabri perenaisega kokku saades rääkinud sellele! „Si sinu õpetuse järele tehtud worstid kõlbanud kuhugi! Ise ikka sõin wähegi, koer ja kass aga ei maitse nudki!“

163. Lapse näpistamine.

D. Bruhl Metkitust.

Naene läinud pisikese lapsega teise peresse loidkama. Wõtnud suurema lapse wäikse lapse hoidjaks kaasa.

Õpetanud suuremat last: „Kui ma ju natukene aega olen loidiganud, siis näpista pisikest last, et

nutma hakab. Siis tulen pisikest last aitama ja saan puhata!"

Saanud ju natukese aega ldiganud, hüüdnud lapse hoidja: „Kas näpistan ju?"

164. Ringisepa naha wenitamine.

D. Bruhl Metsikutust.

Ringissepp hakanud naist wõtma. Bruut ütelnud: „Kui sa weel hammastega nahka wenitad, siis ma sulle ei tule!"

Peigmees lubanud, et hammastega enam nahka ei wenita.

Noorik olnud ju kodu. Mees teinud saapaid. Tallanahk olnud natuke lühike.

Mees ütelnud: „Kui siit nurgast hammastega natuke wenitaksin, siis kopik tuleks!"

Noorik seda kuuldes ütles: „Lase ma aitan ka hammastega wenitada, kui sest kasu on!"

Sest saadik ei laitnud naene enam iialgi naha wenitamist hammastega.

165. Berenaese keele tarkus.

D. Bruhl Metsikutust.

Kord tulnud soldat peresse sisse. Näidanud suu peale ja ütelnud: „Pitj!"

Bererahwas ei saanud aru, mis soldat tahab. Ütelnud: „Berenaene käis wiimati linnas; ehk see mõistab!"

Kutsutud perenaene. Soldat ütelnud jälle:
„Pitj!“

Perenaene ütelnud: „Soldat tahab piima.“

Toodud hapu piima püti. Perenaene hakanud
koort pealt ära võtma.

Soldat ütelnud: „Storeje!“

Perenaene kohe: „Ta tahab koorega!“

Annud püti koorega soldati kätte.

Soldat joonud püti tühjaks, tänanud, läinud
minema.

Teised kiitnud perenaese keele mõistmist.

166. Wene keele mõistja.

D. Bruhl Metsikust.

Teomehed läinud wiinatvooriga Narwa. Narwa
juures kõrtsis warastanud Wenelane ühe teomehe
leitwakoti ära. Mindud Wenelase käest küsima.
Si mõistetud Wene keelt. Wenelane ei mõistnud
maakeelt. Si saadud jutust aru.

Üeldud: „Meil on üks mees, kes korra Peter-
buris käis. Sell on Wene keelt nagu wett. Kut-
sume selle!“

Otsitud mees üles, kutsutud tüli seletama.

Mees tulnud, löönud nahkinnastega Wene-
lasele wasta kõrtwu ja ütelnud: „Saitsem, kus
sa femlafi leitwakoti panid?“ Löönud teist korda

weel ja ütelnud jälle: „Saitšsem, kus sa semlafi leitwa koti panid?“

Saanud mõne korra nii lõõnud ja ütelnud, m dtelnud Wenelane: „Ei sellega head lugu pole!“
Toonud teomehe leitwa koti kätte.

Teised kiitnud siis: „Küll on hea, kes Wene keelt mõistab! Näe, nüüd on leitwa kott käes. Ei me oleks midagi saanud!“

Mees aga kiitnud, et tall nii palju Wene keelt, et kõik maailma wõib läbi käia.

167. Ei ole suur kohwi jooja.

S. Leppik Holstrest.

Rätsepp joonud kolm toopi kohwi korraga ära. Berenaene sundinud weel: „Rätsepp-meister, walage nüüd kohwi wälja ja jooge, et kõht täis saab!“

Rätsepp wasta: „Tänan wäga, pai penenaene. Ma ei ole suur kohwi jooja, katsun ka mõne tilga, kui teda saada on!“

168. Wanaduse teadjad.

M. Meos Tarwastust.

Epp: Kui wana siis su tütar õige on?

Liisu: Mina seda küll enam ei mäleta.

Epp: Ime, ime! Inimene ei mäleta enam oma lapse wanadust! Minul on see nagu tänane päew

meeles. Wana tuli puu metsast, lambal oli paar talle ja Juku sündis siis.

Liisu: No mitu aastad sest siis on?

Epp: Seda küll mina enam ei mäleta!

Liisu: No siis oleme mõlemad ühetaolised oma mäluga!

169. Wana tüdruk ja uad.

M. Liedenberg Wigalast.

Wana tüdruk tahtnud kangesti mehele minna. Poiss ütelnud: „Mis sina enam mehele lähed, sull pole ju hambaidki suus!“ Annud talle 3 uba ja ütelnud: „Kui neid seks ajaks jõuad ära süüa, kui ma siit üle järve sõuan, siis võtan sind ära!“

Annud juba warsti üle järve teine pool ääres, kui wana tüdruk paluma hakanud: „Tiidewiltu! Tiidewiltu, pojuke! Uba suus, teine piis, kolmas alles algamata!“

Sest tuli wälja, et wana tüdruk üsna ilma hambuta oli. Poiss jättis teise ube edasi sööma ja läks oma teed.

170. Mis isa ütleb?

D. Hingenberg Tapalt.

Spetaja tahtnud kuulda, kas peres palwet peetakse. Küsinud wäikse poisi käest: „Mis isa ütleb, kui tee laua äärde sööma istute?“

„Meil ei olegi lauda!“ ütelnud poisjs.

„Kust te siis sööte?“ pärinud õpetaja.

„Me sööme põrandalt paja sees!“ vastanud poisjs.

„Noh üks tõik! Aga mis siis isa ütleb!“

Poisjs wasta: „Isa ütleb: Poisjs, hoia en-
nast, et sa püksa tahmaseks ei tee!“

171. Üks tubli ja wiis, kuus wäikest.

Wigalast.

Korra olnud üks koolmeister. See olnud muidu tubli mees, aga joonud hirmsasti.

Wald ei jõudnud seda hirmust joomist enam wagusi pealt waadata. Raebanud ülematele.

Ülewaataja tulnud asja läbi kuulama. Walla rahwas kaebanud jällegi tangeästi koolmeistri peale.

Ülekuulaja küsinud: „Kas see on tõsi, mis sinu peale kaebatakse, et sina palju jood?“

Koolmeister teadnud, et ülekuulaja hästi ei kuule: Kostnud selle pärast walju äälega: „Mina joon ühe tubli napsu iga sööma alla!“ Palju tasasemalt aga lisanud koha juurde: „Sa wiis, kuus wähemat takka peale!“

Wiimseid sõnu ei kuulnud aga ülekuulaja sugugi. Ainult esimesi sõnu kuuldes ütelnud ülekuulaja: „Sige, mu poeg! Nii just teen minagi! Nii

pisutese asja pärast ei tohi keegi sind hukka mõista!
Nii vähane wiina pruukimine on ainult terwiseks!"

Pöörnud ennast siis kaebajate poole ja ütelnud: „Ma soowiksin teile, et teiegi niisama vähä jooksite nagu teie koolmeister! Siis oleksite alles mehed! Seda pidage meeles ja nüüd minge oma teed!"

172. Mias olnud.

D. Hingenberg Tapalt.

Mees wiinud sia linna turule müüa.

„Kas siga on ka aias olnud?" küsinud ostja.

Mees wasta: „Miks ei ole olnud? Paar päewa pidasin teise nurgas ldugeti taga kinni!"

173. SImkärakas.

D. Hingenberg Tapalt.

Mees läinud linna hõrga müüma. Saanud hõrja eest kolmkümmend rupla.

Läinud poodi. Kaupmees hakanud mehele püsfi müüa pakkuma ja püsfi headust kiitma. Mees wõtnud oma kolmkümmend rubla taskust wälja, annud kaupmehele ja palunud, et kaupmees selle eest püsfi temale annaks.

Kaupmees müünud. Laadinud omalt poolt weel püsfi tublisti rohtu täis. Käskinud meest linnast wälja jõudes tubli paugu teha.

Mees läinud linnast wälja, tõmmanud püsfi

lahti. Kohtu olnud aga palju. Püss lõhkenud tuhandeks tüfiks ja lõõnud mehegi pikali.

Kui naene tõdu mehe käest härja raha pärinud, imestanud mees ja ütelnud: „Kas sa ilmtärafat ei kuulnud? Härja raha eest tegin mina tubli paugu!“

174. Maias.

D. Hingenberg Tapalt.

Kaks perenaist kõneleud: „Küll on meie wabadid Mari maias!“ ütelnud esimene. „Tema jõõb kõhe kapa täie kalja-leiwa puidi korraga ära. Mina teedan kruusifese piima, rüüpan seda, jõõn tüki leiba juurde, ongi kõht täis!“

Teine perenaene wasta: „Tõsi küll! Inimene wõib tühjast asjast tubli kõhutäie saada. Mina panen kaks, kolm kildu liha panni peale, lõõn kaks, kolm muna peale — jälle jõõma kord möõdas!“

175. Rätsepp ja peretütar.

D. Bruhl Metsikust.

Rätsepp olnud peres tööl. Perenaene keetnud tütreaga ruffi jahu leent. Tütar liigutanud leent, perenaene pannud jahu. Jahu lainud tükki, leem tulkaraid täis. Ei sünni rätsepale süüa anda.

Ena ja tütar korjanud suka sääre täie tulla-

raid leeme seesst ja pannud ahju peale. Siis tõst-
nud waagna täis ja wiinud rätsepale süüa.

Rätsepp näinud aga, kudas teised kuffaraid sula
sääre sisse pannud. Leidnud leeme seesst kuf-
faraid ja ütelnud: „Küll on teil head klibid
leeme sees!“

Tütar seditades kuuldes koge hüüdma: „Meil on
weel sula sääre täis ahju otsel. Ema, too need
ka rätsepale!“

Zuhataja.

Nr.	Lehek.
1. Laetud püüs	3
2. Raupmehe tüsfamine	3
3. Väike wiga	4
4. Jäi õue hoost hoidma	4
5. Walge wäljas	5
6. Hiidlaste löömine	5
7. Hea, et tõkati pott pestud sai	6
8. Puhas nuga	6
9. Miete toojad taari astjas	7
10. Uued orilad	7
11. Kõie püüdmine	8
12. Kira wiia ei saanud	9
13. Sammas kõige nahaga kõhtu	10
14. Kinni siotud hing	10
15. Pühade toit	11
16. Range õlut	12
17. Lüppa wede	13

Nr.	Lehek.
18. Hiidlaste sõber	14
19. Kudas hundile häbi tehti	14
20. Kus kuningas jõulus magab	15
21. Suur maa, juured asjad	15
22. Itsis suuga mees	15
23. Hiiu keele murre	16
24. Wana õeluse film	17
25. Ülemaa mehed merel	17
26. Hiiu kütid	18
27. Sulle tuli võeras	19
28. Ubade ärajoomine	19
29. Kaval Hiidlane	20
30. Kallis toit	21
31. Siia kala ja peen leib	21
32. Ei ole meeste asi	22
33. Wanaõeluse eest putkamas	22
34. Saarlaste leid	23
35. Saarlaste forstna finnihoidmine	25
36. Saarlaste juitsu nägemine	25
37. Mõhulaste õnn	25
38. Rihnlane hundiga kimpus	26
39. Rihnlaste hunt	27
40. Tulge Rihnu	28
41. Sandi taewas käik	29
42. Rihnlaste kimbid	30
43. Minu pulmad	31
44. Ei tohi kodu rääkida	31
45. Hülge jahil	32
46. Kaks meest on ikka kaks meest	32

Nr.	Lehek.
47. Rudas Rihnlane linnajalkja tüüsfas	33
48. Mlati walmis	33
49. Linna faiad	34
50. Sõnakuulelik poeg	34
51. Ei jõõ orku	35
52. Kannamehe hobune	35
53. Hea koolmeister	36
54. Sõnakas mees	36
55. Hea jooß	36
56. 20 aastane wiina pruukija	37
57. Kas mullu furnud laps elab weel	37
58. Karu	37
59. Lehmad piimas	38
60. Hapu taar	38
61. Kui on prasnif, olgu õieti	38
62. Põlised püksid	39
63. Wiina pudel	39
64. Tõlpsaba	39
65. Isa ja pojad	40
66. Wajikas ja hunt	41
67. Tisler	41
68. Õlle tegemine	41
69. Rawal perenaene	42
70. Heina kahi	42
71. Sügaw meri	43
72. Rudas rannawear pulmas käimist räägib	43
73. Suur mees	44
74. Mete tooja	45
75. Rumalate müümine	46

Nr.	Lehek.
76. Kuldne põli	46
77. Siga kelgu taga	47
78. Setu kopsa wäetamine	47
79. Mustwee kiitus	48
80. Setu heeringas	48
81. 150 hunti	49
82. Jätku järwe weele	50
83. Jmelik lind	51
84. Setufese püksi kartus	51
85. Setu jõimamine	52
86. Kudas Juut hobuse ergutust ostis	52
87. Sisse eht wälja	53
88. Puu warjud kodukäijaks	53
89. Ta teeb minust üks wiks mees	54
90. Põrgus otsjon	54
91. Ei ole aega rääkida	54
92. Laetud lepp	55
93. Muustlaste orawa keetmine	55
94. Muustlased Wõrtsjärwel	56
95. Muustlaste pudru söömine	56
96. Muustlase lapsed	57
97. Sula rasw	58
98. Udufulg	58
99. Mis see on	58
100. Taari tulu	59
101. Targad rätsepad	59
102. Kelle peale piad ja lootma	60
103. Peas pidamised	60
104. Oh põlwekest	60

Nr.	Lehek.
105. Mina ka	61
106. Kudas käsi käib	62
107. Hea ja paha	62
108. Mees ja näff	63
109. Mees ja herra	64
110. Külamees ja härjamüüja	64
111. Peremees ja karjapoiss	65
112. Naese wõtmine	65
113. Suured kalad	66
114. Torupill	66
115. Mis moodi	66
116. Sepa pruut	67
117. Mehe paluja	67
118. Leefikas naela	68
119. Lambajalg kase jaoks	68
120. Kofku seitse jaadu	68
121. Nael pudru	69
122. Ristiisa ja ristilapsed	69
123. Wanamehe must särk	70
124. Niifugune aasta	70
125. Ei maksa tänada	71
126. Proua, olge meheks	71
127. Seda teed piame kõik käima	71
128. Pane juurde	72
129. Katsusin juba taewast	73
130. Hirm kaie eest	74
131. Lapsed keeranud raamatu teisipidi	74
132. Paksud tallad	75
133. Suu luist	75

Nr.	Lehek.
134. Raksteiskümmend kätkit	75
135. Rahwliid on pesjus	76
136. Kopsija pojute	76
137. Miks muri surmast kahju on	77
138. Laula tagasi	77
139. Miks inimene wanaduses lühemaks läheb	77
140. Rudas rätsepp lihakausi kätte sai	78
141. Murru magu	78
142. Siin oli tärn ja seal oli tärn	79
143. Rudas saost kuhja saab	79
144. Magamise palt	79
145. Sia kõrw	80
146. Kõrtsmikud põrgus	81
147. Põlwele pihta	81
148. Hea saks	82
149. Tagus wäha rusikatega	82
150. Tuld kõik kohad täis	82
151. Ma olen tark	83
152. Rabakala	83
153. Mis rohi see oli	84
154. Leiwa tükk kabe läega tõsta	84
155. Wana tüdruk mehele minemise mõtted	85
156. Päike enne walget ülesse tõusnud	85
157. Ei tapa	85
158. Seda minagi mõtlesin	86
159. Hea taplus, paremad koogid	86
160. Räägib ju	87
161. Wiiskümmend kopikat	87
162. Pühade worstid	88

Nr.	Lehek.
163. Lapse näpistamine	88
164. Ringisõjapa naha wenitamine	89
165. Perenaese keele tarkus	89
166. Vene keele mõistja	90
167. Ei ole suur kohwi jooja	91
168. Wanaduse teadjad	91
169. Wana tüdruk ja uad	92
170. Mis isa ütleb	92
171. Üks tubli ja wiis, kuus wäikest	93
172. Mias olnud	94
173. Ilm kärekas	94
174. Mias	95
175. Nätsepp ja peretütar	95

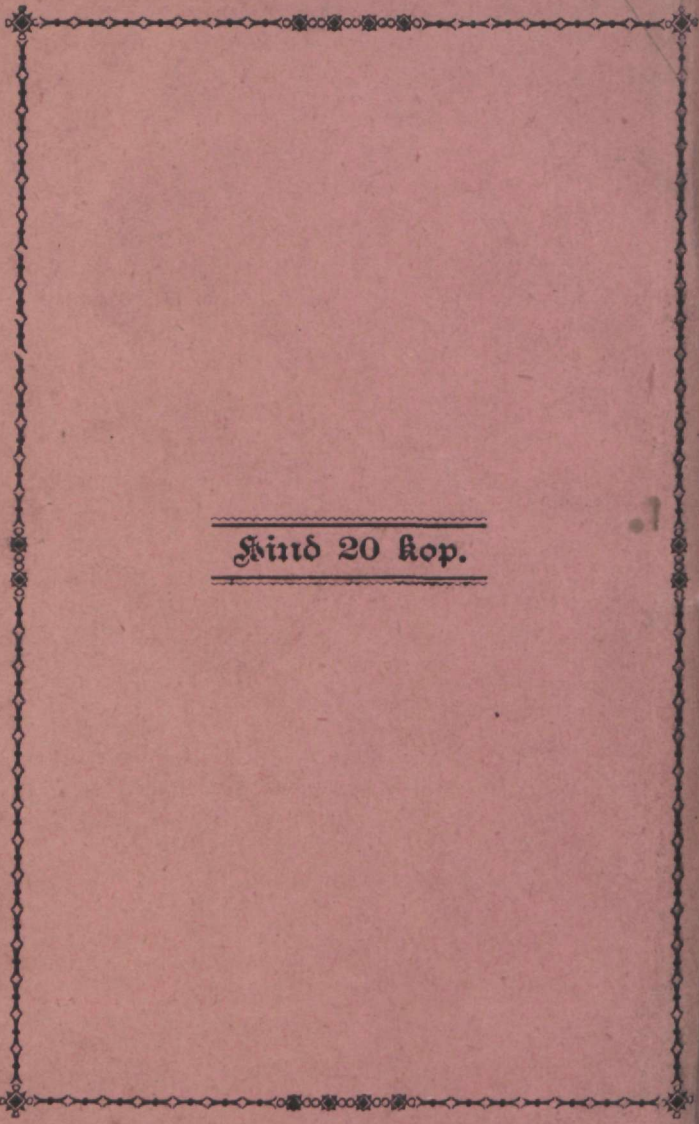

Rõpu-sõna.

Raljajutufeste poolest on meie rahvas dieterikas. Seda tunnistavad need 175 ses raamatusti M. J. Eiseni rahwaluule korjandusest ära trükitud nalja. Siin ei ole ammugi kõik veel koos; palju rahwa nalja ootab veel üleskirjutamist. Sellepärast oleks südamest soovida, et igaüks, kes rahwanalja tunneb, seda üleskirjutaks ja M. J. Eiseni kätte Kroonlinna (adress: КРООН-ШТАДТЪ) saadaks, niisama aga ka muud rahwaluulet wõi wanawara.

Wäljaandja.

Книга 20 коп.